

KRES

glasilo Zveze fantovskih
odsekov



LETO X. ŠTEV. 3.

»KRES«, GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — Izhaja 1. vsakega meseca. — Izdaja Zveza fant. odsekov. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (A. Trontelj C. M.). — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Vodovodna 24. — Uprava: »Kres«, Rakovnik, Ljubljana VIII. Ček. rač. št. 17.871. — Naročnina: Letno din 20, pod skupnim ovitkom din 18.

Naročniki in nenaročniki, tudi tole berite!

To številko pošiljamo na ogled tudi takim, ki do zdaj na »Kres« še niso bili naročeni, ter jih vljudno vabimo, da list naroče. Prvo in drugo številko jim bomo poslali, kakor hitro bodo poravnali naročnino ali nam vsaj po dopisnici sporočili, da list naročajo.

Vrnite prvo številko, če je imate kaj odveč! Nekaterim poverjenikom smo na skupen naslov poslali prve številke več, kot so je naročili. Ker nam je zdaj zmanjkuje, prosimo vse, ki je imajo še kaj odveč, da nam jo vrnejo. Prav tako prosimo nazaj drugo številko, če komu preostaja.

Nekaterim, ki do zdaj še niso bili naročniki, smo poslali prvo in drugo številko na ogled. Zelo mnogim je list ugajal ter so ga naročili. Druge pa vljudno prosimo, naj ga istotako naročijo ali pa vrnejo.

S prihodnjo številko bomo vsem, ki ne bodo vsaj do 20. marca naročnine poravnali, list ustavili. Zato pošljite takoj naročnino, če je še niste. Poverjeniki, ki prejimate več izvodov na skupen naslov, skrbite, da boste plačali vsako številko vsaj do 15. v mesecu!

Nekateri naročniki so v zaostanku še z naročnino za lansko leto. Gotovo se ne zavedajo, da delajo s tem škodo in veliko krivico prejšnji lastnici lista Misijonski tiskarni, ki je z občutno izgubo izdajala list iz golega idealizma celih devet let. Kdor je torej še kaj na dolgu za lansko naročnino, naj jo čimprej poravna!

Vsem pa, ki ste se z vnemo vrgli na propagando za svoj list in mu pridobili novih naročnikov, izreka uprava priznanje in toplo zahvalo. Če kdo še ni prejel zaslužene nagrade, naj z dopisnico spomni upravo, da mu jo pošlje.

S širjenjem »Kresa« pa nikar ne prenehajte, marveč mu še naprej pridobivajte novih naročnikov! Naše geslo bodi: Vsak član fantovskega odseka tudi naročnik »Kresa«!

Razpis nagrad ostane še naprej v veljavi. Kdor pridobi listu pet novih naročnikov, si lahko izbere kot nagrado eno sledečih knjig: dr. Aleš Ušeničnik: »Socialna ekonomija«, ali: Zabret: »Orlovstvo«, ali dr. Jeraj: »Vzori slovenskih fantov«. Kdor jih pridobi 7, dobi lahko knjigo »Stori to« broširano, za 10 naročnikov pa vezano.

Čim več bo »Kres« imel naročnikov, tem večji in tem lepši bo.

Zato, fantje, na delo za svoj list!

Uprava „Kresa“, Ljubljana 8.

Sveti oče Pij XI. – umrl



Prav tiste dni v februarju, ko se je ves katoliški svet pripravil, da z vso slovesnostjo praznuje 17letnico vladanja svetega očeta Pija XI., se je raznesla žalotna vest, da je dne 10. februarja ob pol šestih zjutraj za večno zatisnil oči poglavar katoliške Cerkve.

Umrl je eden največjih mož sedanjega časa in eden izmed največjih papežev, kar jih je bilo na prestolu sv. Petra v Rimu. V velikih in težkih dneh je vladal papež Pij XI. Pa je tudi odločilno vplival na naš razrvani in razkristjanjeni čas!

Saj so vam dobro znane znamenite okrožnice papeža Pija XI. Dolga vrsta jih je, da jih le nekaj naštejemo: Quadragesimo anno, Divini Redemptoris, Casti connubii, Mit brennender Sorge.

Najrazličnejše stvari in kar najbolj pereča vprašanja današnjega časa je obravnaval v njih. A vendar bi vse mogli označiti z eno samo besedo: bile so vse papeževe okrožnice usmerjene proti laizaciji današnjega družinskega, družabnega, socialnega in političnega ter splošno kulturnega življenja. Njegov vedni klic je bil: P ovsod Boga, Kristus kraljuj! Njegovo neumrljivo delo je: ustanovitev Katoliške akcije. Ves katoliški svet, duhovnike in še posebej neduhovnike je klical na delo za obnovo Kristusovega kraljestva na zemlji.

Tudi slovenski katoliški fantje žalujemo za veliko osebnostjo svetega očeta Pija XI. Njegov spomin bomo najlepše počastili s tem, da bomo skušali zmerom in povsod izpolnjevati misli in besede ter navodila velikega pokojnika po geslu: P ovsod Boga!

FANTOV MARČNI KOLEDAR

Vremenski pregovor pravi: Kar sušca zeleni, se rado posuši. Tako je v naravi. Ni pa to nujno v nadnaravi, v našem duhovnem življenju. In za trajen duhovni napredek nam marec ali sušec nudi prelepah zgledov; obenem pa je mesec posta, premagovanja, zlasti premagovanja v pijači!

3. marec: god sv. Marina, častnika in mučenca. Napredovati bi moral za stotnika, pa je ovaden kot kristjan po treh urah odloga dal za Kristusa življenje. — Istega dne sv. Kunigunda, cesarica. Na njeno prošnjo je njen mož sv. Henrik (Areh) 24. nov. 1002. frajzinškemu škofu podaril gozd Jelovico, 22. maja 1011. pa gozd Pokljuko v Kranjski marki.

4. sv. Kazimir, poljski kraljevič, umrl 1484, podoben svojemu rojaku sv. Stanislavu Kostku po nedolžni čistosti in ljubezni do Marije.

7. sv. Tomaž Akvinski (1225—1274), cerkveni učenik, oče sholastike, eden največjih modroslovcev in bogoslovcev, velik po učenosti, nič manjši po svetosti!

8. sv. Janez od Boga (1495—1550), Španec iz Granade, ustanovitelj družbe usmiljenih bratov (naša Kandija), patron bolnikov (litanije za umirajoče). — Ljubimo siromake in bolnike!

10. 40 mučencev, vojakov, junakov, l. 320. v Mali Armeniji. Za vero so bili goli postavljeni na led in zmrznili, pa so drug za drugega molili, da nobeden omagal ne bi. — Tudi fant mora za stanovitnost vseh fantov moliti. (Pri nas njihov god prerokuje vreme.)

12. Gregor Veliki, papež (590—604) in cerkveni učenik, velik diplomat, velik liturg (koral). Z njegovim godom se začne kmetova pomlad.

15. Klemen Marija Dvořak, 1820. Kot apostol Dunaja je bil duhovni vodja akademikom, med njimi tudi tedanjem juristu Frideriku Baragu, pozneje 38 let misijonarju Indijancev.

17. bl. Janez Sarkander, mučen 1620. v Olomucu kot žrtev spovedne molčečnosti. Ko je l. 1604. prišel v Gradec v bogoslovje, mu je bil součenec Janez Mesar iz Gorice, pozneje misijonar v Tonkinu.

Se mnogo važnih godov ima ta mesec. Spomnimo pa se vsaj še na 25. marec Marijinega oznanjenja, ko je bil naš Odrešenik spočet, 31. marca, ko je god Žalostne Marije in hkrati sv. Modesta, škofa pri Gospe Sveti. Bil je apostol Slovencev in l. 765. v cerkvi Gospe Svete pokopan. Najvažnejši god v marcu pa je

19. marca GOD SV. JOŽEFA, varuha katoliške Cerkve, patrona mož in fantov. »Čisti varuh Device« je najlepši zgled, kako fant iskreno spoštuje dekle. Kako naj bi si fant obetal v življenju sreče, ako bi ne skrbel za zdravje svoje bodoče družine, telesno in duhovno! Zato naš sklep: v marcu se bomo priporočali sv. Jožefu, da bi prav znali skrbeti za lastno čistost in čistost naših deklet, sester Marijinih.

J. K.

Fantje, na kongres Kristusa Kralja!

Gotovo vam je že iz drugih listov in iz pastirskega pisma ljublj. škofa znano, da bo to letos od 25. do 30. julija v Ljubljani VI. svetovni kongres Kristusa Kralja.

Če je vse ljudstvo vabljen na kongres, ste fantje še prav posebno. Zakaj?

Zakaj kongres Kristusa Kralja? Zato, da se za tega Kralja borimo. Zato, da mu zmago izvojujemo. Ker ga svet noče za kralja več priznati, ker ga hoče vladar teme povsod izpodriniti, zato gremo mi zanj in za njegovo kraljestvo v svet boj.

In kdo naj gre v boj, če ne mladina? Če ne fantje krščanski?

Kongres bo mednaroden. Nikdar še ni videla Ljubljana in Slovenija toliko odličnih in razboritih mož iz vseh katoliških deželá, kakor jih bo ob kongresu. Tu moramo pokazati tujemu svetu, kaj imamo in kaj zmoremo. Pokazati jim moramo tudi našo katoliško mladinsko organizacijo. Zato morate fantje pri kongresu nastopiti!

Pa tudi svojo vlogo igrati. Veliko vlogo. Pripravlja se velika zborna igra. »Nova mladina« ali »Mladina Kristusa Kralja«, kakor jo že hočemo imenovati. Nekaj mogočnega, zmagovitega! Silovito učinkovitega. Gotovo se je ne boste branili, ampak jo z veseljem pograbili. Igrali jo boste pri umetni razsvetljavi v areni stadiona v noči med 29. in 30. julijem. Nastopiti mora ogromna množica fantov. Nekaj kakor nalašč za vas! Veseli je boste.

Vsa Slovenija se pripravlja na kongres. Deloma ves katoliški svet. Saj bo šlo pri tem za kraljestvo Kristusovo po vsem svetu. Za kaj višjega in večjega, kakor se bo na kongresu govorilo in razpravljalo, se katoličani sploh ne morejo zbrati in posvetovati: kako voditi sveto borbo za kraljestvo božje na svetu proti kraljestvu satanovemu.

Pri tem nikakor ne sme manjkati vas, fantje slovenski, krščanski! Tudi zadnji ne boste v tem svetem zboru. Ne, prvi boste med ljudstvom! Dvignili boste zastavo in mi pojdemo za njo v sveti boj, da osvojimo svet za Kristusa!

Fantje — pripravite se na kongres!

Jože Dular:

Zemlja in ljubezen

(Dalje.)

III

Tiste dneve pred Lukeževim sejmom je pričel Janez resno razmišljati, česa manjka pri hiši. Seveda, vsega bi bilo potreba. Hlapčku za zimo čevlje in obleko, kot ima zgovorjeno; očetu so letos na spomlad ukradli suknjo, bo treba nove, Neži ruto in ogrinjačo pa še čevlje mora dobiti za božič. In sam tudi ni nič na boljšem. Lončenega posodja se je tudi med letom nekaj pobilo, treba je novih vrvi pri vpregi in verig in orodja. Vsega bi moral nakupiti, denarja pa nikjer.

Pet velikih sejmov je na leto v Novem mestu, pa pri nobenem se ne nabere toliko potreb kot ravno pri Lukeževem. Od Jurijevega sejma v aprilu pa do Jernejevega v avgustu se že kako pretolče. Zdajle smo pa že sredi jeseni, čas beži, kot bi ga s palico podil, in človek se še zavedel ne bo, pa bo zima tu.

Zato je Janeza v resnici pošteno skrbelo, kje naj dobi denar. Ali naj poseka smreke ali gabre, ko pa je že oče čez mero razredčil hosto? Pridelki tudi še nimajo prave cene. Vina bo še za dom zmanjkalo, če bo tako kot lani. Sicer pa je v sodih šele mošt in bi bilo treba še dober mesec čakati, preden bi bil za prodajo. Edinega prašiča morajo imeti doma. Oba vola tudi. Dve kravi sta v hlevu. Eno bodo že kako pogrešili. »Sivko bom gnal v torek na sejem, pa naj reče oče, kar hoče,« se je končno odločil.

Pri sklepu je tudi ostal. Zato se tudi tisti torek po svetem Lukežu še ni prav

prišel motati dan iz teme, ko je že stopil Janez v hlev, odvezal kravo, ji s slamo očistil umazane boke in jo odvedel na cesto.

Dve uri hoda je imel do mesta, zato je moral gledati, da bo kravo čimprej spravil v denar, da bosta potlej, ko pride še Neža, nakupila vse potrebno.

Zgodaj je bilo, toda cesta je bila že precej živa, za njim in pred njim so hiteli sejmarji, ki so jih prehitevali suhokrajinski vozovi, na katerih so cvilili prašiči in jaskale kokoši. Njihovi glasovi so se pomešali med hrzanje konj, mukanje živine, med ropot koles in govorjenje ljudi, da je Janeza kar zaskrbelo, če bo danes sploh našel kakega kupca za svojo kravo.

Na koncu vasi se mu je pridružil še Bregarjev Miha, ki je namenil prodati vola; potlej sta skupaj gnala obe živali proti mestu.

»Kako bo danes s kupčijo, kaj misliš?« je prvi znil Janez.

»Slabo je, s ceno gre zmerom niže, toda pod poltretji tisočak ga ne dam,« je mislil na vola, ki se je nerodno zibal pred njim.

»Zate je lahko, voli imajo še ceno, krave pa ti skoraj noben mesar ne plača nad tri dinarje.«

»Matijčev je oni teden prodal po štiri dinarje žive teže. Ne popusti prehitro! Tri in pol še zmerom lahko dobiš.«

»Če bi mi kdo toliko dal,« je podvomil in prišel v mislih številiti. A sredi računov ga je zmedla Ivankina podoba. »Bo že kako,« je kar na hitro odrinil neljube številke in se ves predal mislim na dekle.

Ozrl se je na nebo. Dan je že zlezal iz teme in nad Gorjanci se je svetilo.

»Lep dan bo danes in sonce bo grelo,« je spregovoril Miha.

»Bo,« je kratko dejal Janez in se spet potopil v svoje misli. Sam ni vedel, kdaj je pognal svojo kravo čez novomeški most. Zdaj sta se hrup in življenje še povečala. Ob obeh straneh prostornega trga so stale dolge vrste stojnic in belim platnenim streham kar ni bilo videti konca. Blago, usnje, čevlji, platno, rute in klobuki, žito in čebula, lončena roba, sita, vrvi, zrcala, stojnice svetih podob, križcev, rožnatih vencev, pratik in molitvenikov; potlej igrače, vozički, trobente, kupi kruha in klobas in še in še; celi hribi najraznovrstnejših stvari so bili tu. Janezu je bilo kar težko, ko se je z enim samim kovačem v žepu prevrival skozi to bogastvo in pisano množico.

Ovil je kravi vrv okrog rogov in jo pognal po stranskih ulicah na živinski trg na drugem koncu mesta.

Plačal je trošarino za kravo in si med številnimi vozovi utrl pot na sejmišče. Tam je sivko privezal ob steber in pričakoval kupcev. Sonce je že prijetno grelo in iz prepotenih konj so se vzdigovali oblaki megle.

»Janez, kar zraven tvoje krave bom privezal tegale junca,« se je za njegovim hrbtom oglasil Bartov Jože.

»Kar daj ga! Ga boš prodal?«

»Moram ga. Denar potrebujemo zdajle na zimo.«

Mimo je prišel novomeški mesar s pomočnikom.

»Koliko hočeš za kravo?« je vprašal Janeza.

»Fant, se ti mčša? Toliko za te stare kosti? Zadnjo ceno povej.«

»Sem že rekel. Tri in pol, nič več in nič manj!«

»Zadnjo ceno povej, ti pravim!«

»Sem že rekel,« je vztrajal Janez pri svojem.

»Pojdiva!« je mesar pomignil pomočniku.

»Ne dam se,« je razlagal Janez Bartovemu, ko sta onadva odšla. Po tri bi rad kupil, v mesariji bo pa prodajal po dvanajest.«

»Kmetje prehitro popustimo.«

»Seveda. — Kaj pa ti? Si sam prišel? In Ivanke nisi nikjer videl?« ga je kar nanagloma vprašal.

»Samo na vozu, ko se je peljala z očetom in Šimnom. Na Brodu so me prehiteli.«

»Hribarjev Šimen se je peljal z njima?« je še vprašal in kar vidno prebledel.

»Seveda, Šimen je bil,« mu je zatrdil, pa se je takoj pokesal svojih besed. Spomnil se je, da je Šimen Janezov tekmeč, da ga stari Bojanec rad vidi in je menda kar pripravljen, da ga vzame za zeta. Kajpak peljal se je z njima, zato si ne more sam prav nič pomagati, če je Janezu povedal po pravici.

Nov kupec je prišel mimo njiju. Nič ni slišal Janez, ko ga je vprašal po ceni, tako ga je prevzela novica, da se Ivanka vozi s Šimnom. Šele Jože ga je zdramil iz otopenosti.

»Povej, po čem prodajaš?« je ponovil kupčevo vprašanje.

»Po tri in pol« je kratko dejal Janez.

»Previsoko segaš.«

»Kot vem, da je prav! Nikogar ne silim, naj kupi. Če vam ni po volji, pa pojdite!« je skoraj zakričal nad njim.

»Glej no, ošabnost! Kriči, kot bi mu bil človek kaj dolžan. Še pod ceno boš dajal, ti pravim!« se je obrnil.

»Če bom, je moja stvar!« je siknil za njim Janez in se spet zagrizel v svoje misli.

»Janez, na ta način ne boš našel kupca,« ga je miril Jože. »Lahko boš čakal do večera, pa ga še ne boš dočakal.«

»Čeprav ne, da le Šimna najdem! Ivanki pa že povem, kar ji gre.«

»Pri miru ga pusti! Ivanka pa tudi ni kriva, če ga njen oče povabi na voz. Sama gotovo ne želi njegove družbe.«

»Verjemi ženski, če moreš.«

»Krivico ji delaš. Samo o tebi premišlja in blebeče, pa še dvomiš. Človek bi ti skoraj privoščil, da bi te pustila.«

»Nikar, Jože! Kaj bi brez nje na svetu?« je skoraj proseče dejal.

»Potlej molči! Se bo že razpletlo, da bo vse prav.«

Nato sta umolknila in vsak je tiščal svojo misel.

»Janez, gredo!« se je prvi zdramil Jože iz otopenosti.

»Kdo?«

»Poglej!«

Janez se je ozrl. Po cesti so prihajali vsi trije: stari Bojanec, Ivanka in Šimen. V Janezu je vzkipelo, ko je zagledal Šimna, ki je ravno stopil k nekemu mešetarju, a takoj se je pomiril, ko mu je oko obstalo na Ivanki. Bog ve, če ga bo opazila? In če pride k njemu, kaj naj ji reče? Naj jo okrega, kot ji je v mislih zagrozil? Naj se jezi nad njo? Saj se ne more, ko pa stoji tam sredi ceste tako lepa in prikupna v svoji modri obleki!

»Ivanka, tukaj sem, Ivanka moja, pridi!« je vse klicalo v njem, a ostal je nem in čez njegov nasmejani obraz je spet padla temna senca.

»Jih vidiš?« je vprašal Jože.

»Vidim,« je odvrnil. »Z njo hodi,« je še dodal kratko in zgrabil kravo za rogove, kot bi jo hotel odpeljati s tega prostora, da bi mu ne bilo treba gledati to trojico ljudi. Ali so res prišli tod mimo samo zato, da ga mučijo s svojo navzočnostjo? Skočil bi k Ivanki in ji povedal, kako je ves njen, toda zdaj ne more, ne more.

Vse bliže so prihajali. Bojanec in Šimen sta vsak čas postajala in se zmerom zapletala v pogovor s prodajalci in znanci. Ivanke niso zanimali njuni pogovori. Samo okrog se je ozirala in pazno gledala vsakega, ki je šel mimo. Vedela je, da mora tu nekje biti Janez. Na zadnje ga je zagledala. Takrat bi je nihče več ne zadržal. Kot na perutih je stekla čez cesto.

»Janez ti si tukaj?« se je veselo zasmejala in mu prožila roko. Prijel je roko in jo vroče stisnil. »Prodajam, samo kupcev ni pravih,« ji je dejal.

»Bodo že prišli. Glavno je, da si ti tu.«

»Če rečem, pridem. Samo ti si storila drugače.«

»Saj sem prišla.«

»Si, toda ne sama. Fanta imaš,« ji je rekel užaljeno.

»Janez!« je tiho in očitajoče spregovorila.

Gledala ga je, njegove oči so bile žalostne in roke so mu brez moči visele ob telesu. Najrajši bi ga prijela za te nemočne roke in si jih pritislila na srce, da bi se moč in srčnost spet vlila vanje, in zavpila bi, da bi slišali vsi naokrog, da je njeno srce samo Janezovo. Toda ni zavpila, samo rahlo je dahnila:

»Janez, samo tvoja sem.«

Tihe besede so se zgubile v hrupu, toda našle so pot v Janezovo srce. Ivanka je stala pred njim, njegova radost in sreča.

»Glejte jo, oče, tamle je« so padle trde besede v njuno zamaknjenost. Šimov glas je bil.

»Pribito seme, še zgubila se mi bo nazadnje,« se je jezil oče. »Seveda, spet čenča z Janezom in zija vanj kot v svetniško podobo. Ji bom že iztresel te muhe iz glave!« je grozil.

»Ivanka!« je trdo zaklical in stopil pred njiju. »Balo bova kupila, ne pa kravo! Dovolj je besedi med vama! Ti pa dobro prodaj, da boš zamašil luknje pri hiši!« se je okrenil k Janezu in prijel Ivanko za roke.

Janez je obstal kakor ukopan.

Malo pred poldnem je prodal kravo. Poiskal je Nežo in ji izročil ves denar.

Ko je stopal po bližnjicah domov, mu je bilo v duši do obupa žalostno, kakor še nikoli od takrat, ko mu je umrla mati.

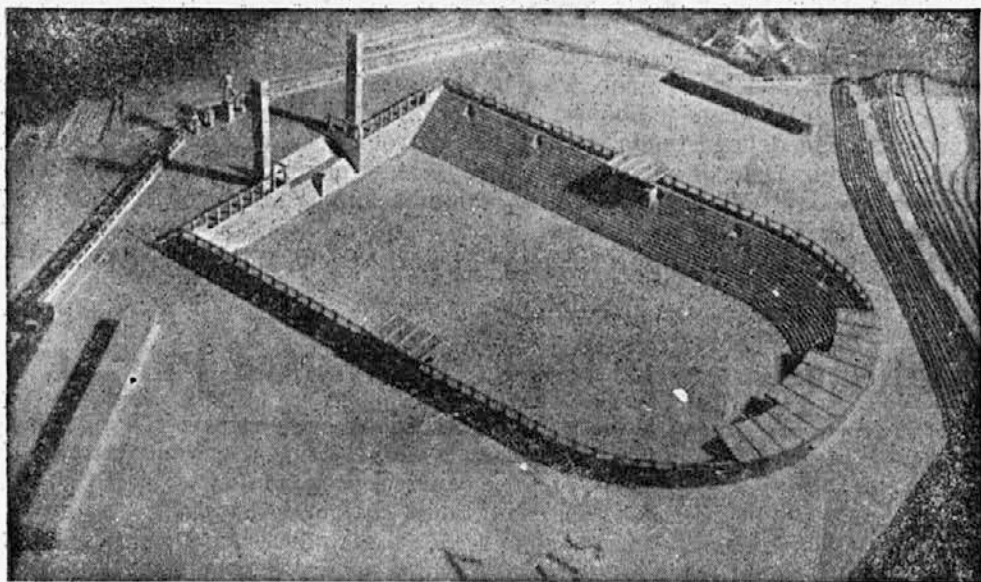
Maribor vabi!

Ni se še poleglo navdušenje od lanskega mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani, se že nahajamo sredi priprav za veliki mladinski tabor v Mariboru. Pridno že deluje pripravljalni odbor kakor tudi odbor stavbne zadruga Stadičn, ki nam do tabora hoče postaviti stadion takšen, da bo tabor čim veličastnejše in popolnejše uspel.

V dneh od 29. junija do 2. julija mora biti Maribor prerojen po članih in prijateljih naše lepe mladinske organizacije. Te dneve bomo otvorili novi stadion v Mariboru, kjer se bo zbralo na deset — in desetisoče najboljših slovenskih mož, žena, fantov in deklet. Manifestirati hočemo takrat tako, kot zna le slovenska katoliška mladina.

Vsaka mati je najbolj vesela takrat, kadar ima zbrane vse svoje otroke okoli sebe. Tako veselje pa hočemo napraviti tudi mi sinovi in hčere naši materi Sloveniji v našem lepem obmejnem slovenskem Mariboru. Manifestirati hočemo takrat za naša vzvišena načela, izpričati hočemo vero v Boga, ljubezen do slovenske materine besede in zvestobo do naše lepe Jugoslavije, ki jo ljubimo in ki jo hočemo braniti, kakor nam velewa prisega, ki smo jo položili ob vstopu v fantovsko organizacijo.

Lep in mogočen je bil tabor v Ljubljani in to še predvsem zato, ker je imel mednarodni značaj. Ne bo pa zaostajal za njim mariborski tabor, kjer se bo zbrala slovenska katoliška mladina, nje starši in prijatelji ter se navduševali ob številnih zborovanjih, tekmah in nastopih.



Mariborski stadion, fotografija modela.

Tabor z vsemi nastopi pa mora biti brezhiben. Naj ne bodo zaman številni tečaji, revizije, sestanki, okrožnice, akademije, tekme in drugi nastopi, ki jih bomo imeli pred taborom. Vse to spada že k pripravam za napovedane praznične dneve. Čim večji je praznik, tem lepši in popolnejši mora biti nastop.

Kot že uvodoma povedano imamo za to prireditev poseben pripravljalni odbor, ki od meseca novembra pridno deluje. Delo glavnega odbora je porazdeljeno na dvanajst odsekov, to so: organizacijski, finančni, tehnični, propagandni, odsek za stanovska zborovanja, glasbeni, prometni, stanovanjski, prehranjevalni, zdravstveni, rediteljski, sprejemni in okrasitveni.

Glavni pripravljalni odbor ima redne tedenske seje. Pred sejo glavnega pripravljalnega odbora pa se vršijo seje poedinih odsekov, ki v podrobnostih obravnavajo vse, kar spada v njihov delokrog. Načelniki teh odsekov, ki so člani glavnega pripravljalnega odbora, poročajo na sejah tega odbora o delu svojega odseka.

Glavni pripravljalni odbor dela po navodilih in nasvetih predsedstva Zveze fantovskih odsekov v Ljubljani, ki s posebnim razumevanjem spremlja vse priprave za mariborski tabor. Odbor je z ZFO v redni osebni in korespondenčnih stikih.

Taborni program je v glavnih obrisih že zaznamovan in se deli v dva dela in sicer v prosvetno — verski in v sportno — telovadni. Prosvetno — verski program bo obsegal stanovska zborovanja za inteligenco (ločeno po poklicih), za kmeti, obrtniški in delavski stan; na glavni taborni dan pa bo v zgodnjih jutranjih urah budnica s fanfarami, predpoldne slavnostni spreved naše fantovske in dekleške organizacije na stadion, kjer bo slovesna sveta maša z govorom ter krato manifestacijsko zborovanje. Sportno — telovadni pa se bo pričel že 29. junija in bo obsegal tekme za prvenstvo Zveze fantovskih odsekov v lahki atletiki, plavanju, odbojki in v drugih sportnih panogah ter v orodni telovadbi. Na zadnji taborni dan pa bo otvoritev novega mariborskega stadiona z velikim telovadnim na-

stopom. Na predvečer glavnega dne bo v Narodnem gledališču slavnostna akademija ZFO. Istočasno pa bo »Slomšekova družina« priredila spreved z bakljami na Slomšekov grob, kjer bo svečana nočna slovesnost.

Predviden program je obširen. Da ga dobro izvedemo, bo treba mnogo požrtvovalnega dela in truda, mnogo ur bo treba žrtvovati za mariborske mladinske dni. Delo in odgovornost za čim lepši uspeh nosimo vsi skupaj in vsak posebej. Pripravljajmo se z resnim delom, z navdušenjem in ponosom na letošnji mladinski tabor.

Slovenska mladina! Severni mejnik — slovenski Maribor Te vabi in kliče! Bog živi!

Ljubljanski fant. odseki v proslavo Pija XI.

Prav na večer, preden je sveti oče Pij XI. končal svoje zemsko življenje, je ljubljanska podzveza fantovskih odsekov v frančiškanski dvorani priredila skupno slovesnost v praznovanje 17 letnice papeževega kronanja.

Že mnogo pred 8 zvečer so naši mladi fantje iz ljubljanskih odsekov in okolice do zadnjega kotička napolnili veliko frančiškansko dvorano. Oder je bil za to slovesnost lepo okrašen s svetim razpelom in papeževo zastavo, na galeriji pa je bila postavljena rakovniška godba, da je poživljala slovesno praznovanje. Takrat namreč še nismo vedeli, da velikemu papežu teko že zadnje ure zemeljskega življenja.

Slovesnost je počastil s svojo navzočnostjo sam prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman. Ko je prišel v dvorano, ga je vsa fantovska vojska navdušeno pozdravila, škof pa ji je z vsem veseljem in ognjem odzdravljaj. Rakovniška godba je zaigrala našo fantovsko himno, vsi fantje so jo stojte peli in poslušali.

Zborovanje je začel predsednik ljubljanske podzveze ravnatelj dr. Blatnik. Najprej je pozdravil škofa dr. Rožmana, nato predsednika katoliške akcije dr. Justina, zastopnike frančiškanskega samostana in salezijancev ter druge odličnejše goste, posebej predsedstvo Zveze fantovskih odsekov, ki je bilo polnoštevilno zbrano.

Prva točka je bilo branje tistih odstavkov iz evangelija, ko je Kristus postavil svetega Petra in njegove naslednike za poglavarje katoliške cerkve. Nato je govoril dr. Justin o potrebi katoliške akcije, o splošni laizaciji današnje človeške družbe in o organiziranem brezboštvu, proti kateremu moramo postaviti organizirano katoliško vojsko. To je ravno Katoliška akcija, katere pomožna sila je tudi naša fantovska organizacija.

Potem je stopil na oder škof dr. Gregorij Rožman, ki so ga fantje zopet burno pozdravljali. Škof dr. Rožman je govoril fantom, kaj on kot škof pričakuje od članov fantovskih odsekov. V svojem govoru je predvsem poudaril željo, da pričakuje od naših fantov, da bi bili nekoč vsi vzorni katoliški možje in očetje! Govoril je s takim ognjem in s tako ljubeznijo do naših fantov, kakor ga zlepa še nismo slišali govoriti. Ker je ta njegov govor izredno pomemben v verskem in načelnem pogledu za naše fante, ga bomo v prihodnji številki Kresa v celoti objavili.

Po škofovem govoru je rakovniška godba zaigrala papeško himno, ki so jo navzoči fantje stojé poslušali. Prireditev je zaključila lepa zborna deklamacija o Kristusu Kralju. Za konec pa je zopet ves zbor mladih fantov ob spremljevanju godbe zapel himno Povsod Boga! Nato se je predsednik ravnatelj dr. Blatnik vsem fantom, zlasti onim iz daljnje ljubljanske okolice, zahvalil za udeležbo, posebej pa še prevzvišenemu škofu dr. Rožmanu, ker je ne le s svojo navzočnostjo, ampak še bolj s svojim globokim govorom povzdignil skupen fantovski sestanek v prelepo slovesnost na čast svetega očeta.

F. J.



S tabora v Sv. Križu pri Rogaški Slatini 11. sept. 1938.

Mi pa ostanemo kakor smo bili, enega duha, ene krvi!

Jože Hvale:

BLOIS

(Nadaljevanje.)

V soboto, 16. julija, smo šli na vse zgodaj na stadion, da malo preizkusimo orodje; za to smo morali imeti od vodstva prireditve posebno dovoljenje, saj so smeli ta dan na stadion samo vojaki, ki so delali po načrtu razna dela.

Priznati moram, da so se Francozi, kar se telovadnega orodja tiče, že mnogo približali nam Slovincem. Dočim smo n. pr. še l. 1923. v Parizu tekmovali na zelo kratkih trdih bradljah in popolnoma okroglih lestvinah, ozkih in trdih drogovih, na drobnih, z usnjem ovitih krogih in na ravno takih ročajih konja, smo se sedaj na njihovem orodju kar hitro znašli. Dalje je treba ugotoviti, da so se Francozi od nas Slovencev precej »nalezli«, kako je treba nastopati pri prostih vajah. Oni namreč poprej niso preveč stremeli za redom, temveč so kar vse tisoče in tisoče telovadcev prignali v kolonah na telovadišče ter izvajali proste vaje ne glede na kritje, brez markacij. V Bloisu pa smo videli, da že tudi na to pazijo, in še to smo videli, lahko trdimo, da so kopirali ureditev arene našega stadiona, kar se markacij tiče, saj so imeli v zemlji popolnoma nove in za las podobne značke iz pločevine, kakršne so bile naše.

Za nas je bila precejšnja novost, da na celem tekmovališču, niti v pisarni na stadionu ni bilo dobiti koščka magnezije, akoravno je prejšnji dan mrgolelo tekmovalcev na telovadnem orodju. Povedali so nam, da ima tankaj vsako društvo, oziroma posameznik pri tekmah ali nastopu svojo magnezijo, za kar se mora vsak nastopajoči sam »pobri-gati«. To ni napačno, saj smo pri nas doma marsikje ugotovili, da je bilo telovadno orodje za nastop dobro pripravljeno, ko pa je bilo treba nastopiti in izvajati na orodju vaje, je manjkalo magnezije. Poslali smo v 4 km oddaljeno mesto po magnezijo, medtem pa pripravljali prostor z žaganjem pod kroge, in sicer za odsoko v kolebu, kajti prostor

pod krogi je bil pripravljen samo za vaje na mestu. Žaganja smo imeli takoj, kolikor smo hoteli, in so nam zelo prijazno stregli francoski vojaki, ki se jim je čudno zdelo, zakaj pod krogi z žaganjem tako na dolgo in široko »postiljamo«. Niso dolgo čakali, kajti Varšek jim je v silnem kolebu s svojim nam vsem znanim krasnim salto odskokom pokazal, zakaj je bilo toliko žaganja potrebno. Silno navdušenje prisotnih vojakov in tudi onih, ki so videli Varškov odskok od daleč, je privabilo h krogom še druge vojake, katerih se je nabralo okoli nas ko »gob po dežju«. Seveda niso dali miru in Varšek je moral svoj salto ponoviti, pomagal pa mu je tudi Janež. Jaz sem kazal svoje »copernije« na krogih na mestu in tako smo nekaj časa zabavali francoske vojake, ki bi najraje videli, da bi jim »stresli« iz rokava vse, kar znamo.

Za vodstvo po mestu Bloisu nam je bil dodeljen neki profesor nemščine, ki pa je bil »čudovito« pozabljiv. Njegovo stalno delo je bilo, da je kar naprej prižigal svojo »fajfo« in se prijemal za glavo, rekoč: »Koliko imam skrbi!« Bil je videti silno nervozen in je dnevno gotovo porabil najmanj 5 škatlic vžigalic. V enem dnevu smo se sami v Bloisu in okolici bolje orientirali kakor on — domačin. Popoldne istega dne že ni več vedel, kaj smo dopoldne delali in kje hodili, tako je bil pozabljiv. Drugi dan je sploh izostal in šele tretji dan dopoldne je zopet prišel, češ da je pozabil, da je nam dodeljen . . . Po treningu smo si ogledali največjo francosko tovarno čokolade in bonbonov »Poulani«; v nji smo naleteli med uslužbenci na Čehe in Poljake. Prijazno so nam razkazali prav vse oddelke in zanimivosti ter tudi postregli s čokolado in bonboni.

Po kosilu nas je skupno s predsedstvom prireditvenega odbora povabil ataše našega poslanštva v Parizu g. Dragoslav Radosavljevič na kratek popoldanski izlet z avtomobilom v dolino zgodovinskih gradov nepopisne lepote, kot n. pr. Chambord, Chaumont, Cheverny, torej krajev, iz katerih se je pričela porajati francoska država.

Ko smo se vrnili, nas je čakalo vabilo bloiskega župana psihiatra dr. Olliviera; ta je napravil predstavnikom vseh organizacij in drugim odličnikom uraden sprejem v krasni dvorani mestne hiše, ki je imela že ponovno čast sprejeti v svoji sredi samega francoskega cesarja Napoleona, ko se je mudil v dolini najlepših gradov Francije. Pozdravi in napitnice za zdravje in srečo vseh narodov so se vrstile druga za drugo, vmes pa je igrala za nas kaj čudna godba, bloiška fanfara lovskih rogov, čudovito lepo ubrane melodije. Napravljeni so bili v temne pumparice, bele nogavice, rdeč jopič, podoben fraku, ves poшит z zlatom, in temno lovsko kapo.

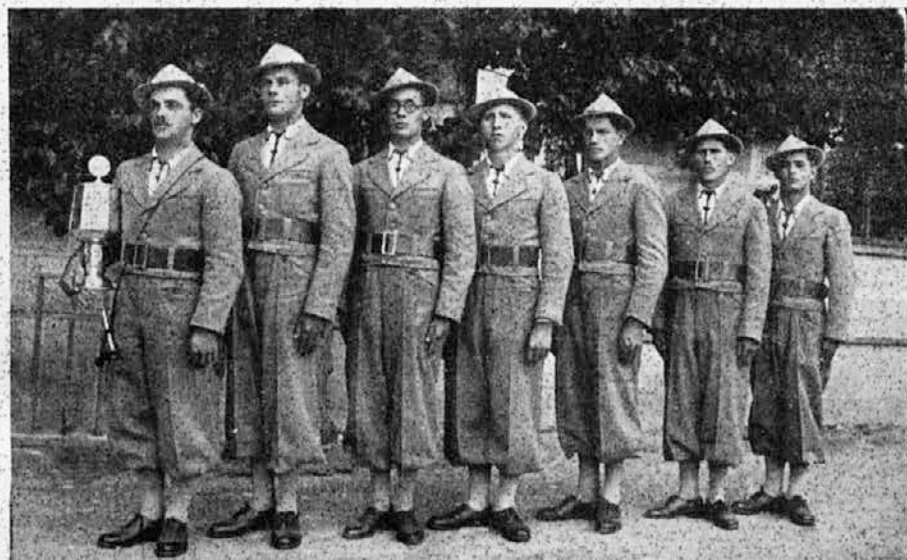
V nedeljo 17. julija je bil naš dan, saj smo prišli v Francijo v Blois na tekme! Vstali obhodili glavne mestne ulice. V sprevedu smo bili seveda najbolj občudovana skupina, gledalci pa so nas v zahvalo najbolj pozdravljali, saj so istim domačini, ki so se udeležili I. mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani, po časopisju sporočili, kako so bili sprejeti oni pri nas v Sloveniji.

Ker so bile naslednji dan, 17. julija ob 6 zjutraj tekme, katerih smo se udeležili tudi mi, smo gledali, da se čimpreje odpravimo domov počivati, akoravno so nas vabili na vse mogoče strani, bankete, prireditve itd. Janež in Varšek sta šla v posteljo, le midva z ing. Nečimo sva si ogledala telovadno akademijo na velikem bloiškem grajskem dvorišču — prostor za 20.000 ljudi.

V nedeljo 17. julija je bil naš dan, saj smo prišli v Francijo v Blais na tekme! Vstali smo ob 5 zjutraj, ne prav spočiti, ker so nas vso noč motili prihajajoči Belgijci, ki so spali z nami v isti sobi. Po zajtrku nas odpelje auto na tekmovališče, kjer smo se javili sodniškemu zboru, ki nas je takoj poslal določenim komisijam. Pričeli smo s poljubnimi prostimi vajami. Janež je imel nekoliko treme, saj je bil prvič na tujih tleh! Motila pa ga je tudi deska, 4 m v kvadrat; na nji je moral izvesti svojo vajo. Z Varškom sva mu dala malo »korajže« in že je začel. Pri premetu, ki ni bil popolnoma čist, mu sodnik odbije nekaj točk. Sicer konča dobro, toda še vedno malo nervozno, saj je izpustil iz vaje nekaj najlepših in najsigurnejših gibov, za katere bi brez dvoma prejel nekaj dragocenih točk več.

Varška poznamo! Kakor doma tako je tudi tukaj tik pred tekmo še vedno kombiniral! Nastopi in izvaja počasi ter previdno. Nekatere gibe ponovi v obe strani tako z rokami kakor z nogami, vse lepo vezano in neprekinjeno do konca, premet pa je bil izveden podobno Janeževemu. Sodba 2.5 točk več kot Janež! Ker mi je bila njegova vaja znana, sem se moral držati zelo resno, ko sem videl, kako si je znal — kot vedno — pomagati, ko ni vedel naprej. Tudi to je umetnost, če se kombinira tako, da tega razen onega, ki vajo pozna, nihče ne opazi!

Ker nismo dovolj spali, smo bili nekoliko nerazpoloženi, bilo pa je tudi izredno hladno, čeprav smo bili sredi julija. Ogrel in razg'bal smo se šele na konju, kamor smo odšli po prostih vajah. Varšek napravi vajo na konju tako kot malokaterikrat, le odskok, katerega je mislil izvesti, se mu ponesreči in napravi nekaj čisto lahkega, kar pa ni bilo niti opaziti. Izkušeni sodniki so mu dali premalo točk s pripombo, da ne ver-



Tekmovalna vrsta iz Vodice v Celju 1937.

Jamejo, da bi imel pri tako težki in tako elegantno izvedeni vaji tako enostaven odskok. Varšek ponovi, krasno izpelje, sodniki se smejejo, rekoč: »Saj smo vedeli...« Dobil je polno število točk! Zelo dobro je napravil tudi Janež, ki je to pot prvič delal popolnoma čista, sonožna kolesa. Absolviramo še preskoke čez konja navzdolž, nato pa odrinemo na drog. Pri preskokih smo se že ogreli in »razmajali«, kakor pravimo telovadci. Inženir Neřima je za kontrolo pisal dosežene rezultate in francoskim sodnikom tolmačil vse potrebno, v kolikor to nam ni bilo mogoče. Od konja dalje nas spremlja večina gledalcev, pa tudi tekmovalcev, med njimi oba brata Schlindwein in drugi, ki z velikim zanimanjem sledé našim izvajanjem. Sodniki pri drogu so nam bili zelo neprijazni! Najbrže radi tega, ker je bila publika z nami! Niso pustili osnažiti droga, niti dovolili, da drog samo malo poizkusimo. Dovolili niso niti prijema, temveč kratkomalo zahtevali, da pričnemo takoj z vajami. Bili smo malo začudeni in rekli: »No, če je tako, nam tudi prav, bomo že pokazali!« Vaje »odbijemo« gladko, zlasti Varšek. Publika navdušeno ploska, tekmovalci nam pa čestitajo! Dosežene točke precëj ustrezajo izvedbam, razen pri meni, ki sem prejel od 30 dosegljivih točk le 14.5 in nekaj stotink.

Gremo na bradljo, kjer so nas sodniki sprejeli zelo prijazno, saj so nas poznali še iz Ljubljane, kjer so tudi sodelovali pri tekmah. Dovolijo nam vse, kar smo zahtevali, pri presoji pa so bili zelo strogi. Varšek vajo ponovi, da doseže boljšo oceno. Z Janežem dobro odreževa. Poleg nas tekmujejo Schlindwein in drugi. Obvezne, precej

težje vaje, kakor ljubljanske, izvajamo brezhibno! Toda kljub temu ponavljamo in da vsak iz sebe vse, kar more.

Na krogih izvedemo vajo gladko in z lahkoto. Z rezultati smo bili zadovoljni, ker niti ponovitev ne bi dala večjega števila točk. S tem je bilo telovadno orodje absolvirano!

Preden se lotimo lahke atletike, je bila naša pot, da ugotovimo, zakaj je bilo meni na drugo odbitih skoro celih 16 točk, ali več ko polovica. Komisija sodnikov pri drugo nam sporoči, da se tega ne spominja več in da rezultata ne more popraviti drugače, kakor da celo vajo na drugo še enkrat ponovim. Ni kazalo drugače, če sem hotel doseči še nekaj točk. Akoravno nekoliko utrujen, se odločim, da ponavljam. Izvedba vaje je bila po sodbi prisotnih brezhibna, kar se je pokazalo tudi pri oceni sodniškega zbora, ki mi je zvišal število točk od 14.5 na 29.8! Kako je bilo to mogoče? Takole! Pri prvi presoji je zapisal sodnik le kombinacijo vaje, za katero se je dajalo do 15 točk, za izvedbo vaje pa mi niso dali nič, ker je sodnik to »pozabil« vpisati v tekmovalno listino. Bilo kakor bilo, za nas je bila s tem stvar urejena in »mahnemo« jo dalje v boj za točke pri disciplinah lahke atletike.

Kroglo sunemo vsi trije za polne točke! Skok ob palici v višino »odbijata« Varšek in Janež za polne točke. Pri tej panogi so nas občudovali zlasti Belgijci, ker so ga pri tem najbolj »lomili«. Skok v daljavo prinese Janežu vse točke, nama z Varškom pa prav malo manj. Janež je torej pri disciplinah lahke atletike dosegel prav vse točke!

Dobrih 5 minut nato so tekme zaključili, čeprav je bilo še nekaj tekmovalcev, ki niso končali. To so odredili radi tega, ker bi sicer ne bilo mogoče pravočasno pripraviti prostora za službo božjo, ki se je pričela ob ½11 dopoldne. (Dalje prih.)

OBVEZNE ODSEKOVNE TEKME V POSLOVNI DOBI 1937/38.

(Nadaljevanje in konec.)

Stiško okrožje: ima 7 odsekov, tekem se ni udeležil samo odsek iz Žalne. Odseki so takole uspeli:

Fantovski odsek	St. Vid	8.16
«	« Krka	8.01
«	« Višnja gora	7.75
«	« Stična	8.—
«	« Šmarje	8.—
«	« Veliki Gaber	7.12

Stiško okrožje kakor večina pripadajočih odsekov se je šele v lanski poslovni dobi ustanovilo, zato ni mogoče zahtevati velikih uspehov. Odseke pa je pohvaliti radi disciplinirane udeležbe, le odsek Žalna tega ne zasluži. Prihodnje tekme bodo gotovo pokazale večje uspehe.

Ribniško okrožje: ima 4 odseke, tekmovala sta samo dva in dosegla:

Fantovski odsek	Kočevje	71.9 (velika diploma)
«	« Ribnica	59.86 (pohvalno pismo)

Okrožje je vse premalo delavno, kar kaže udeležba pri tekmah.

Okrožje Šmartno pri Litiji: združuje 8 odsekov, od teh jih je tekmovalo 6 (F. o. Hotič je bil šele v letu 1938. ustanovljen.) Uspehi so:

Fantovski odsek	Litija	75.29 (velika diploma)
«	« Kresnice	69.— (mala diploma)
«	« Šmartno	67.22 (mala diploma)
«	« Prežganje	64.78 (poh. pismo)
«	« Sava	63.52 (poh. pismo)
«	« Vače	55.05 (poh. pismo)

Do prihodnjih tekem je treba poživiti še odsek Dole, da ne bo zaostajal za drugimi odseki.

PREGLED TEKEM OKROŽIJ NOVOMEŠKE PODZVEZE.

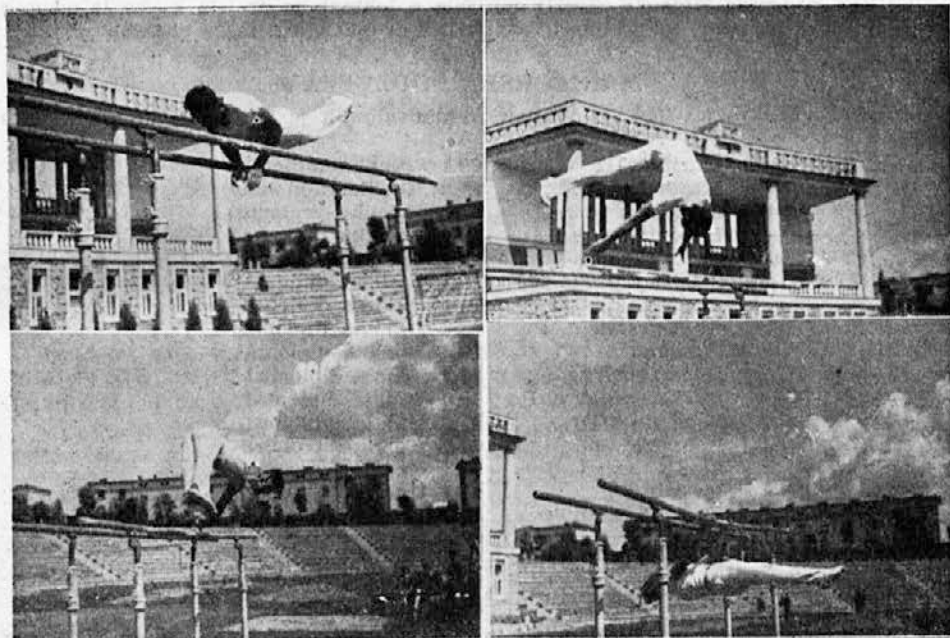
Žužemberško okrožje: šteje 6 odsekov, tekmovala sta le dva odseka z uspehom:
 Fantovski odsek Žužemberk 55.— (poh. pismo)
 « « Dobrniče 50.25 (poh. pismo)

Okrožje se ni dobro odrezalo. Odseke bo treba disciplinirati in pritegniti k resnemu delu, za kar mora okrožje takoj pričeti skrbeti.

Mirnsko okrožje: združuje 9 odsekov, tekem se je udeležilo le 7 odsekov, ki so uspeli:

Fantovski odsek	Mokronog	35
«	« Št. Rupert	34
«	« Št. Janž	31
«	« Čatež	30
«	« Trebelno	29
«	« Tržišče	23
«	« Mirna	22

Uspeli odsekov niso zadovoljivi in tudi udeležba ni častna za okrožje.



Črnomeljsko okrožje (Belokranjsko): šteje 8 odsekov, tekmovalo jih je 7. Uspeli so:

Fantovski odsek	Črnomelj	48.98
«	« Dragatuš	42.35
«	« Podzemelj	39.84
«	« Semič	34.50
«	« Metlika	30.73
«	« Lokvica	25.56
«	« Vinica	14.16

Odseki res niso dosegli dobrih uspehov, vendar pa so z udeležbo pokazali, da smatrajo tekme za resno delo naših odsekov, le odsek iz Starega trga ob Kolpi se je izneveril.

Od okrožij Novomeške podzveze niso tekem izvedla naslednja okrožja: Krško okrožje, Trebanjsko okrožje in Novomeško okrožje.

Po Bogu postanemo šele resnično mladi in močni.

CELJSKA PODZVEZA:

Celjsko okrožje: šteje 17 odsekov, tekmovalo je le 6 odsekov, Uspehi so:

Fantovski odsek	Sv. Jurij ob juž. žel.	40.56	
«	«	Petrovče	36.18
«	«	Zalec	31.10
«	«	Griže	30.35
«	«	Celje	25.91
«	«	Smartno v R. dol.	18.05

Odseki celjskega okrožja se niso postavili. Uspehi so slabi, še slabša pa je udeležba pri tekmah. Mnogo boljše bi bilo lahko.

Posavsko okrožje: združuje 11 odsekov, tekmovali so samo 3 odseki z naslednjimi uspehi:

Fantovski odsek	Rajhenburg	27.94	
«	«	Sevnica	26.70
«	«	Videm	15.66

Zelo majhna udeležba odsekov, uspehi tudi slabi. Okrožje bo moralo v bodoče vsestransko poprijeti in uvesti v odseke resno delo.

Celjska podzveza šteje 11 okrožij, poročila o tekmah je prejela Zveza le od gori navedenih dveh okrožij. Ali so bile tekme tudi v drugih okrožjih, ni znano.

MARIBORSKA PODZVEZA

Slomškovo okrožje: ima 24 odsekov, tekmovalo jih je 20, ki so dosegli sledeče uspehe:

Fantovski odsek	Maribor III	90.1	(velika diploma)
«	«	Maribor-semin.	87.8 (velika diploma)
«	«	Makole	87.— (velika diploma)
«	«	Laporje	79.69 (velika diploma)
«	«	Slov. Bistrica	79.5 (velika diploma)
«	«	Studenci p. Mariboru	79.2 (velika diploma)
«	«	Kamnica	74.1 (velika diploma)
«	«	Sv. Lovrenc n. P.	73.7 (velika diploma)
«	«	Jarenina	70.6 (velika diploma)
«	«	Hoče	69.7 (mala diploma)
«	«	Sv. Venčeslav n. P.	68.5 (mala diploma)
«	«	Selnica ob Dr.	67.6 (mala diploma)
«	«	Pobrežje	67.04 (mala diploma)
«	«	št. Ilj	63.3 (poh. pismo)
«	«	Radvanje	61.2 (poh. pismo)
«	«	št. Janž n. dr. p.	60.95 (poh. pismo)
«	«	Maribor I.	60.48 (poh. pismo)
«	«	Poljčane	58.43 (poh. pismo)
«	«	Sv. Peter	54.4 (poh. pismo)
«	«	Fram	50.06 (poh. pismo)

Slomškovo okrožje je najobširnejše in je kljub temu pokazalo lepe uspehe. Tudi udeležba je pohvale vredna, le 4 odseki so ostali doma.

Slovenjegoriško okrožje: ima 8 odsekov, tekmovala sta le dva in dosegla:

Fantovski odsek	Sv. Trojica	72.78	(velika diploma)
«	«	Sv. Benedikt	71.03 (velika diploma)

Odseka sta se dobro odrezala, le škoda, da jima ostali odseki kvirijo uspehe s svojo nediscipliniranostjo.

Koroško okrožje: šteje 16 odsekov, tekem so se udeležili le 3, ki so uspeli:

Fantovski odsek	Guštanj	21.61	
«	«	Stari trg	19.75
«	«	št. Ilj p. T.	10.42

Odseki Koroškega okrožja, ki združuje sedaj tudi odseke Mislinjskega okrožja, so se zelo slabo odrezali, posebne graje je vredna udeležba.

Ormoško okrožje: združuje 7 odsekov, tekem se je udeležilo 5 odsekov, ki so uspeli:

Fantovski odsek	Središče	82.—	(velika diploma)
«	«	Ormož	78.6 (velika diploma)
«	«	Sv. Miklavž	78.6 (velika diploma)
«	«	Svetinje	69.— (mala diploma)
«	«	Bolfenk	66.5 (mala diploma)

Odseki so pokazali dobre uspehe, za prihodnje tekme se morata razgibati in poživiti še ostala dva odseka, da bo udeležba 100%.

Ljutomersko okrožje: ima 10 odsekov, tekmovalo jih je 8. Uspehi so:

Fantovski odsek	Ljutomer	70.71	(velika diploma)
«	«	Sv. Jurij	65.6 (mala diploma)
«	«	Sv. Tomaž	58.7 (poh. pismo)
«	«	Veržej	57.86 (poh. pismo)
«	«	Kapela	57.6 (poh. pismo)
«	«	Mala Nedelja	53.6 (poh. pismo)
«	«	Gor. Radgona	47.6 (poh. pismo)
«	«	Sv. Križ	43.97

Uspehi so zadovoljivi, upamo, da bodo pri prihodnjih tekmah še boljši. Ker so tekme obvezne, je treba paziti na stoodstotno udeležbo.

Ptujsko okr.: ima 14 odsekov, tekem se je udeležilo le polovico odsekov. Uspehi so:

Fantovski odsek	Ptuj	80.8	(velika diploma)
«	«	Sv. Marko	71.50 (velika diploma)
«	«	Sv. Lovrenc	58.8 (poh. pismo)
«	«	Sv. Lovrenc n. D. p.	54.3 (poh. pismo)
«	«	Hajdina	51.75 (poh. pismo)
«	«	Sv. Vid	50.— (poh. pismo)
«	«	Čirkovce	21.25

Okrožje bo moralo še precej delati, da bo spravilo odseke na zaželeno višino. Udeležba kaže zelo slabo disciplino odsekov, ki jo je na vsak način treba dvigniti.

Od okrožij Mariborske podzveze se tekem ni udeležilo: Slovenjgraško okrožje, Soboško okrožje in Lendavsko okrožje.

Na splošno moramo poudariti, da z obveznimi odsekovnimi tekmami poslovne dobe 1937-38 nismo zadovoljni. Tvarina je bila tako pripravljena, da bi iz nje lahko tekmovali prav vsi člani naše organizacije. Te splošne odsekovne tekme niso namenjene le dobrim telovadcem in prosvetnim delavcem, pač pa najširši množici našega članstva. Kar se pri teh tekmah zahteva, je potrebno in koristno vsakemu fantu brez izjeme! Še mnogo bolj pa je to potrebno našim članom. To je minimalni delovni program naše organizacije, ki ga mora obvladati, kdor hoče biti njen član.

Težko je tekmujoča okrožja in odseke razvrstiti po doseženih uspehih, ker so bile tekme po posameznih odsekih in pred približno toliko sodniškimi komisijami, kolikor odsekov je tekmovalo. Iz poročil, ki jih je ZFO prejela od tekem, je razvidno, da so nekatera okrožja zelo resno ravnala pri tekmah ter se strogo držala etnotnega tekmovalnega reda. Prav posebno moramo zato pohvaliti: Ptujsko, Ormoško in Kamniško okrožje. Mnogo pa je takih okrožij, ki so tekme opravila kar mimogrede, brez vsake resnosti.

Gotovo pa je, da so tekme pokazale tudi zelo lepe uspehe posameznih odsekov, in to je korak dalje v naši organizaciji. O teh tekmah je Zveza od svojega obstoja prvič zbrala uspehe tekmujočih odsekov in spoznala napake, ki so se vgnezdile v posamezne edinice, kar nam tudi koristi.

Za prihodnje se bomo morali bolj pripraviti, na kar nas močno opozarjajo gori navedeni uspehi, še bolj pa pičila udeležba pri tekmah. Ni dovolj, da so odseki le članjeni v ZFO, biti morajo delavne in disciplinirane edinice v njeni organizacijski verigi.

Vsi, ki sodelujemo v naši organizaciji, moramo skrbeti za to, da bodo prihodnje obvezne odsekovne tekme tako izvedene, kakor že njihov naslov zahteva. Obvezne so za prav vse odseke, tega se morajo zavedati vse edinice naše fantovske organizacije, kakor tudi njihovo članstvo, ker tedaj bodo uspehi zadovoljivi.

V NEBESA KAŽEJO MOGOČNI VELIKANI,
V NEBESA VZDIGAJO MI SRCE IN OKO.
SLOVENCEM LUČ NAJ SVETA VERA BO!

A. M. Slomšek.

S pogreba prevzv. g. škofa dr. Janeza B. Gnidovca

Slovenci smo 6. februarja položili k večnemu počitku zopet enega svojih velikih sinov — prevzv. škofa dr. Gnidovca — vsem znane po njegovi svetniški postavi, svetniškem življenju in gorečem apostolskem delovanju. Njegovo telo, od tolikih znanih in nezanih samozataj. posta in bdenja in dela izmučeno, naj le počiva in čaka tako zasluženega poveljanja. A duh velikega pokojnika, duh resnične pobožnosti, dejanske ljubezni do Boga in bližnjega, duh samopremagovanja in požrtvovalnosti naj se naseli v nas slovenskih fantih in nas napravi božje kakor je bil pokojni.

Ko je bil pokojni posvečen v škofa, se je sam takole izrazil o tem dogodku: »In prisilili so nekega mimoidočega moža, Simona iz Cirene, da je nesel njegov križ« (Mr 15, 21).

Prevzv. g. škof ljubljanski, dr. Gr. Rožman, pa se je med drugimi tudi s temi besedami poslovil od velikega pokojnika:

»Res ni iskal škofovskega križa, ko pa mu je bil vsiljen, ga je kakor Simon iz Cirene tesno pritisnil nase in ga krepko nosil... Ko je privlekel za Jezusom križ na Kalvarijo, se mu je Gospod na svoj način zahvalil — svojemu Simonu, ki mu je 5 let nosil voljno in zvesto težki križ: vzela ga je s seboj na križ, da je z njim izpil do dna najgrenkejši kelih notranje zapuščenosti... Prvi petek je dočrpel in odšel, da se odpočije na presv. Srcu, ki ga je v presv. Evharistiji tako zelo častil.«

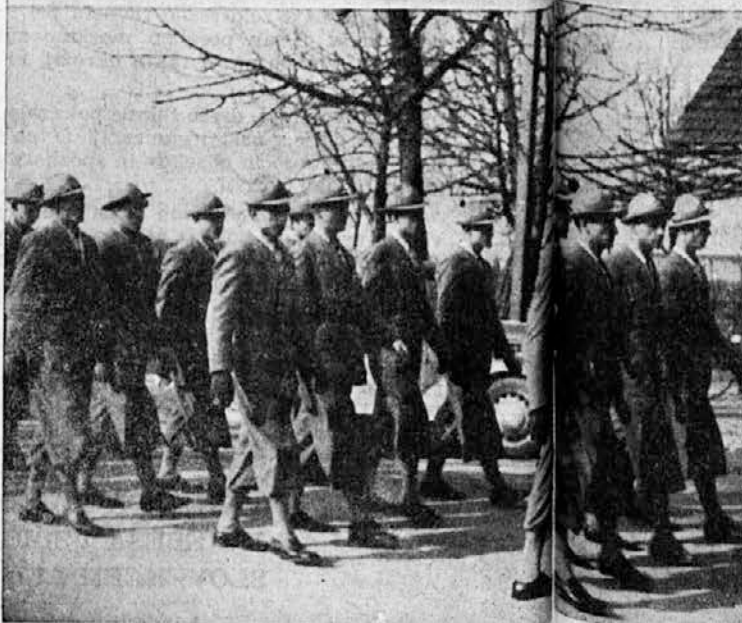
Škof dr. Jan. Fr. Gnidovec je bil rojen 1. 1873. v Ajdovcu na Dol. Kot mlad kaplan je 1. 1905 postal ravnatelj Zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Lj. Štirinajst let je vršil to naporno in odgovornostno polno službo. L. 1919. pa je vstopil v Misijonsko družbo sv. Vincencija Pav. Pokojni dr. Jeglič ga je osebno pripeljal v Ljubljano na Tabor, k lazariatom. Kmalu je postal ravnatelj novicijata v Grobljah, dokler ni bil imenovan, posvečen in ustoličen za skopljanskega škofa — 1. 1924. Od tedaj je bila vsa vsebina njegovega življenja: samopozaba v neprestani žrtvi za duše.



SLIKA:

LEVO: Zastave in četa ZFO v žalnem spodu.

DESNO: Ob odprtem grobu: monsignor ... rdin se poslavlja, zastave se povešajo.



Mežnar Janez

»Jehata, ura je že osem, pa še nisem zvonil zdravemarije!«

Mežnar se je vzdramil, pustil knjigo, ki jo je bral, ji zavihal ogel, da bo prihodnjic vedel, kje je ostal, pa oddirjal v cerkev.

V kamniški cerkvi je tolkla ura.

»Hentano je lepa knjiga! Tako sem bil zaverovan vanjo, da sem pozabil na svojo dolžnost.«

Kar po štiri stopnice je preskakoval, sunil v težka vrata, planil v cerkev. Temno je bilo v nji, da je komaj našel vrata v zvonik.

»Kaj bo rekel gospod župnik, da tako pozno zvonim? Hud bo, jutri pri maši jih bom čul!«

Neprijetno ga je prijelo v srcu, župnika se je bal kot Boga.

Še z večjo naglico je planil v sobico za zvonjenje. Poiskal je vrv. Tema je bila ko v rovu. Ni zgrabil za pravi konopec.

»Veliki zvon! Tega moram najti!«

Ta je imel na koncu vrvi bunko. Po tem ga je Janez spoznal.

Potegnil je mežnar, zvon se je zamajal, zapel.

»Moliti moram!«

Z levico je vlekel, z desnico se je pokrižal.

»Angel Gospodov je oznanil...!«

Zvon je pel, se gugal enakomerno. Janez skoraj ni potreboval moči.

»Zdrava, Marija, milosti polna...!«

Oči so se navadile teme. Janez se je raztresel. Glava je bila še polna napetih dogodkov iz knjige.

Nehal je moliti, misli so prešle drugam.

»Jehata, kako se bo le končala tista knjiga! Lepa je. Dolgo že nisem take bral. — Tisti nesrečen Klint, da je bil tako neroden in se je pustil, da so ga ujeli Tataři! In sedaj mu hočejo mrcine glavo odrezati. To je pa že preveč! Ravno na morišču sem ga pustil. Glava mu pojde. Kdo bi ga še mogel rešiti! Vsi njegovi tovariši so ujeti, pobiti. Škoda je takega fanta, kot je bil Klint. — In tisti Ibu, kako je brezsrčen! Nič se mu ne smilš človek, hujši je kot žival. Kar moril in pobijal bi ljudi. — O ubogi Klint, v kake roke si padel, ko si bil sam vendar tako dober!«

Zvon je pel enakomerno naprej. Ura v zvoniku je tolkla četrť. Mežnar je ni slišal. Roke so kar same od sebe vlekly vrv, Janez pa je v mislih doživljaj še enkrat vso povest, ki jo je bral, od začetka pa do tam, do koder je prišel.

»In Leonora, kaka je! Nič ni podobna dekletom. Brez srca in usmiljenja je. Kar za prazen nič je nallla strupa svojemu možu, da je potem umrl. Jehata, jaz se že ne bom oženil; kaj, če dobim tako ž...!«

Dalje ni prišel. Močna roka je zgrabila Janeza za vrat in mu ga stisnila, da je popustil vrv.

Mežnar se je prestrašil.

»Jehata! O že vem, tisti strah, tisti Epuri, ki je mučil tudi Klinta, tisti je prišel, me držl. Ježeš, na pomaganje, na pomoč!«

Kriknil bi rad, pa ni mogel. Samo grgral je.

»Saj sem kristjan, nič mi ne moreš in ne — —!«

»Ti bom že dal, nič ti ne morem!«

Kot snop je padel mežnar k vratom v kot. Težek glas je vpil nad njim.

»Spravi se! Kaj pa bodo ljudje mislili, ko na noč zvoniš že cele pol ure. Pa še s večjim povrh. Kaj se ti blede?!«

»Saj ne bom, Epuri! Saj —! Lepo prosim! V imenu Očeta in — —!«

Janez se je v naglici pokrižal, se stisnil še bolj v kot. Strah ga je gnjavil, da ni vedel, kam naj se spravi.

»Saj ne bom —!«

»Ustavi zvon!«

V zvoniku je klenkalo. Zvon se je sam ustavljal.

Janez ni razumel.

»Lepo prosim, ne, ne me!«

Mežal je z očmi, hlače so se mu tresle, glava mu je žarela, srce mu je glasno tolklo.

V glavo mu je šinilo:

»Vidiš, tu imaš kazni, ko si se prej jezil nad duhom Epurijem, ko si bral knjigo.

Sedaj pa je prišel pote!«

Pa ga je zmotil glas.

»Kaj si zblaznel, ali kaj? Najprej mi zvoni pol ure, sedaj pa še niti razume ne, kaj mu pravim!«

Zvon je utihnil.

»Saj, saj —!«

Zopet je prišla roka Janeza za ramo, slišal je smeh.

»Te je hudič obsedel? Res te ne razumem! Greva na zrak, da se strezniš, če si pijan!«

»Saj res! Že —!«

Janezu se je vendar zazdel glas znan. Pa ni se spomnil, čigav bi bil.

Takoj je sklepal:

»Eh kaj, samo duh Epuri si ga je izpremenil, da bi me laže ujel.«

Še bolj se je zbal.

Roka ga je prišla in ga vlekla do vrat.

»Ne, ne!«

Janez se je branil. Vrv, ki je visela iz zvonika, se mu je zapletla okrog glave. Krčevito se je je oprijel.

»Ne, ne, gospod Epuri, duh nebeški, ne!«

»Pa si res obseden!« se je smejal debeli glas.

»Ne, ne!«

Pa nič ni pomagala Janezu vrv. Nekdo je odprl vrata in roka je potegnila cerkovnika v cerkev.

»Da te vidim, kak si!« je slišal mežnar.

»Ne, ne me!«

Moški glas se je krohotal.

»Na svetem kraju si, pa te še vedno ni zapustil hudič!«

»Ne me, lepo prosim!«

»Čakaj, da prižgem luč!«

Roka je spustila Janeza.

»Na pomaganje!« je kriknil mežnar pa jo z vso silo ucvrl proti vratom v zakristijo.

»Pomoč, pomoč! Hoče me —!«

»Bodi tiho, kaj kričiš! Vso vas zbudiš!« je slišal za sabo glas, začul je, da gre nekdo za njim.

Cerkovnik je butnil v vrata, da so se odprla sama, in planil v zakristijo.

»Na pomoč! Pojedel me bo! Na pom —!«

Tulil je, kolikor je imel moči. Iskal je vrata na prosto, pa jih v temi ni našel.

Zopet ga je prišla težka roka.

»Na pomaganje!«

»Pa si le res obseden! Kaj te pa tako plaši?«

»O ljubi duh, ne me!«

Sila ga je vlekla s sabo po zakristiji.

»Da te vidim!«

St'kalo je škrtnilo, luč se je vžgala.

»Na pomoč!«

»Ne tuli! Koga se bojiš?«

Janez je mežal.

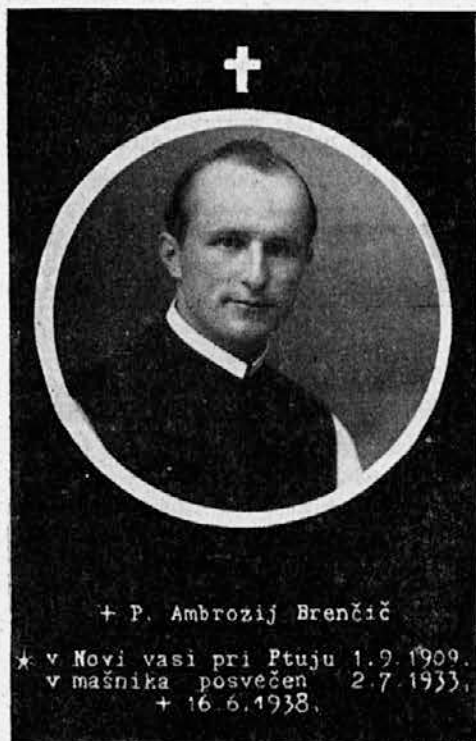
»Duh, ljubi Epuri, ne me!«

»Tak poglej me vendar! Saj nisem noben duh. Pa kako te učim v cerkvi, da ne smeš vérovati v nobene copernice ali vraže!«

Janez se je nekoliko zavedel. Odprl je oči in pogledal, kakšna bi bila prikazen.

Pred njim je stal domač župnik . . .

P. Ambrozij Brenčič



V prvih urah svetega dne Najsve-tejšega zakramenta (16. junija 1938) je božji Prijatelj mladine poklical k sebi zvestega in vnetega delavca v svo-jem vinogradu, mladega duhovnika in redovnika, p. Ambrozija Brenčiča. Ro-dil se je 1. sept. 1909. v Novi vasi pri Ptujju. Nadarjenega učenca so poslali starši v zasebno gimnazijo očetov ci-stercijancev v Stično, kjer je ob koncu vsakega šolskega leta delal izpite pred gg. profesorji iz klasične gímnazije v Ljubljani. Po odlično dovršeni srednji šoli (matura 1. 1930.) se je vpisal v ljubljansko bogoslovje, kjer je kazal prav posebno zanimanje za cerkveno zgodovino in je zlasti rad prebiral dela cerkvenih očetov. Dne 2. julija 1933. leta je bil posvečen v mašnika. Kot du-hovnik in redovnik je imel globoko ču-teče srce za vse revne in zatirane in je zelo želel, da bi mogel delovati v dias-pori in tako zlasti na našem jugu de-lovati kot pravi apostol zedinjenja. Po končanih bogoslovnih naukih je bil odločen za kaplana in je kot tak neumorno in vneto deloval zlasti v pro-

sveti. Tako je ob 800 letnici stiškega samostana (14. in 15. avgusta 1936.) v glavnem vsa organizacija slonela na njegovih ramah. Ker je dopolnil 1. sept. 1936. že 27 let, je bil poklican k vojakom. Toda tu ni služil le kralju, ampak v izredni meri tudi svoji veliki ideji. Kot pomočnik vojnega kurata v Kragujevcu je veliko prepotoval med slovenskimi izseljenci in jim prinašal veselja, tolažbe ter poguma. Kolikokrat je spovedoval vojake, kolikokrat jim je pridigar tako navdušeno, da se ga še vedno s hvaležnostjo spominjajo. Po končani vojaški službi je zopet prišel v prosveti. Poživil je Apostolstvo mož in fantov, zbiral zlasti fante ob večerih k sestankom in ves gorel za napredek Prosvetnega društva. Toda zahrbtna bolezen je neopažno glodala njegovo močno naravo in 24. julija 1937. je moral leči. Iskal je zdravja na Golniku, bil je operiran, pa vse to mu ni moglo vrniti zdravja. Na praznik Sv. Rešnjega Telesa je samostan-ska družina in vsa fara sprejela nazaj le njegovo mrtvo truplo. Naslednjo ne-deljo, 19. junija, je bil pogreb, kakršnega Stična že dolgo ni videla. Pogreba



Štirje patri, sošolci † p. Ambrozija, neso krsto iz cerkve na pokopališče.
Foto: Erjavec Janko, Stična (povečano iz filma).

so se udeležili med drugimi: minister in senator dr. Kulovec, prelat dr. Slavič, prelat dr. Grivec, univ. profesorji dr. Franc in dr. Aleš Ušeničnik, dr. Turk, glavni urednik »Slovenca« dr. Ahčin in veliko okoliških duhovnikov ter zastopnikov raznih redov. Obširna stiška bazilika je bila nabito polna domačih faranov in okoličanov. Svojega duhovnega vodjo so vse organizacije polnoštevilno spremljale na zadnji poti. Ob krsti so korakali fantje v krojih in mu tako izkazali zadnjo čast. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so na samostanskem pokopališču zagrinjali truplo njega, ki bi še tako rad deloval med mladino. Naj mu ljubi Bog v večnosti poplača vso njegovo skrb za neumrjoče duše in za napredek naše slovenske mladine.

Objavljamo ta nekrolog nekoliko pozno, ker slike niso bile pravočasno pripravljene. Vendar ni prepozno, da se »Kres« oddolži svojemu velikemu prijatelju in požrtvovalnemu delavcu med slovensko katoliško mladino.

Uredništvo.

ANŽE

Povest. — Norveški spisal Björnstjerne Björnson. — Poslovenil Ivan Čampa. (Dalje.)

Nato je stopil pri njenem očetu v službo in tudi petá ni odmaknil od nje, dokler je bil dan. Nekoč je bil že na tem, da se ji razodene; že je odprl usta, a nenadoma mu je zletela notri velika muha. — Samo da nihče ne bi prišel, ki bi me odrinil, si je mislil mladenič. Toda nikogar ni bilo, ki bi ga odrinil, ker je bil tako majhen.

Navsezadnje pa je le prišel eden, ki je bil prav tako majhen. Fant je v trenutku spoznal, kaj oni misli, in ko sta šla skupaj v kamrico, je pokukal skozi ključavnico. In ta, ki je bil znotraj, se je pravkar začel pogajati. O, teslo neumno, da se nisem mogel prej požuriti! si je mislil mladenič. Oni znotraj je pravkar poljubil deklico ravno na usta. — Jej, to je moralo biti nekaj boljšega! si je mislil mladenič. Oni znotraj pa je zdaj vzel deklico v naročje. „Kakšen zaklet grad pa je to, ki živim v njem!“

je dejal mladenič in zajokal. Deklica je to slišala in odprla vrata. 'Kaj bi pa rad od mene, ti grdun? Da nikakor ne morem imeti miru pred teboj!' — 'Kaj bi rad? — Samo to bi rad prosil, če bi smel biti tvoj vojač.' — 'Ne bi smel, ne, to bodo moji bratje,' je odvrnila deklica in zaloputnila vrata.

In tako je bil mladenič spet tu-le.

Dekleta so se zgodbi zelo smejala in se nato začela živahno obmetavati z lupinami.

Zdaj pa je boter hotel, naj Milavčeva Elica kaj pove. Le kaj neki? I, če drugega ne, naj pove tisto, kar mu je pripovedovala zadnjič, ko ga je zadnjič obiskala in mu prinesla nove nogavice. Prešlo je precej časa, preden se je Elica zganila, kajti ni in ni se mogla ubraniti smeha; končno je le začela:

»Neko dekle in neki fant sta šla skupaj po poti. 'Poglej no drozga, kako nama sledi,' je dejala deklica. — 'Saj samo meni sledi,' je odvrnil fant. — 'Lahko pa tudi meni,' je dejala deklica. — 'To bomo pa kmalu videli,' je menil fant; 'pojdi ti zdaj po spodnji poti, jaz jo bom mahnil pa po zgornji, tam gori se bova pa spet sešla.' Naredila sta tako. — 'No ali ni sledil meni?' je vprašal fant ob snidenju. 'Ni ne, meni je,' je odvrnila deklica. — 'Potem morata biti pa dva.' — Spet sta šla nekaj časa skupaj, toda drozga je bil spet eden. Fant je poudarjal, da leti na njegovi strani, deklica je zatrjevala, da pa na njeni. 'Mene nič ne briga kukavica, ampak drozga,' je dejal fant. — 'Mene pa ravno tako,' je dodala deklica.

Komaj pa sta to izgovorila, je izginil tudi drozga. 'Na tvoji strani je izginil,' je dejal fant. — 'O, hvala lepa; prav razločno sem videla, da je izginil na tvoji. — Toda poglej no! ... Se je že vrnil!' je vzkliknila deklica. — 'Viš, na moji strani!' je vzkliknil fant. Zdaj pa se je deklica razjezila. 'Rajši dam ne vem kaj, kot da bi šla še naprej s teboj!' in s temi besedami jo je mahnila svojo pot. — Tedaj je drozga zapustil fanta in to ga je tako zaskrbelo, da je nehote poklical deklico. Odgovorila je: 'Ali je drozga pri tebi?' je zaklical. — 'Nak; kaj ga ni pri tebi? 'Oh ne; spet moraš priti k meni, potem se bo morda vrnil.' In deklica se je spet vrnila, drug drugega sta držala za roko in šla skupaj. 'Kivit, kivit, kivit, kivit!' je zacvrčalo na fantovi strani. 'Kivit, kivit, kivit, kivit!' se je oglasilo na dekličini strani. 'Kivit, kivit, kivit, kivit, kivit, kivit, kivit, kivit,' je odmevalo na vseh straneh in 'ko sta se ozrla, je bilo gotovo stotisoč milijonov drozgov okrog njiju. 'Joj, kako je lepo!' je dejala deklica in pogledala fanta. 'Bog te blagoslovi!' je dejal fant in jo pobožal po licu.«

Ta zgodbica je ugajala vsem deklicam.

Tedaj je boter predlagal, naj pripovedujejo, kaj se jim je nocoj sanjalo in on da bo potem odločil, katera je imela najlepše sanje. Oh, še kaj — sanje pripovedovati! Naka! In nastalo je neskončno hihitanje in kihitanje. Polagoma pa je začela druga za drugo zatrjevati, da se ji je sanjalo nekaj jako lepega, druge pa so medtem zatrjevale, da so bile njihove sanje na vsak način še vse lepše. Tako so bile polagoma vse pripravljene, da povedo svoje sanje. To pa se ni smelo naglas; kaj takega se lahko pove samo enemu in to ne bi smeli biti na noben način boter. Anže je tiho sedel nekoliko stran na gričku in končno so menile, da njemu lahko zaupajo svoje sanje.

Anže je sedel pod leskov grm in že je stopila k njemu Anica, se najprej dolgo pomišljala in nazadnje začela:

»Sanjalo se mi je, da sem stala ob veliki vodi. Tedaj sem zagledala nekoga, ki ga ne maram imenovati, iti po vodi. Stopil je na velik lokvanj in pel. Stopila sem na enega velikih listov tega lokvanja, ki so ležali in plavali po vodi; na tem listu sem hotela veslati k njemu. Komaj pa sem se z nogo dotaknila lista, ki se je z menoj vred začel potapljati, tako da sem se zbalala in izbruhnila v jok. Tedaj je on na lokvanju priveslal do mene, me dvignil k sebi in skupaj sva veslala čez vodo. — Niso bile to lepe sanje?«

Nato se je približala mala, ki je pripovedovala ono kratko zgodbo.

(Dalje prihodnjič.)

Fantje ZFO smo odločno Slovenci, pravtako pa tudi odločni Jugoslovani.

PO KATOLIŠKEM, KULTURNEM IN ŠPORTNEM SVETU

Laž je, da se cerkev peča s politikom. Nedavno je sveti oče sprejel v avdienco udeležence mednarodnega kongresa arheologov. V svojem govoru je papež posebno odločno nastopil proti preganjalcem cerkve na Nemškem. Sveti oče je dejal, da ga ta preganjanja ne žaloste samo kot očeta vseh vernikov, ampak tudi kot človeka, ker vidi, da na Nemškem ljudsko dostojanstvo nič ne pomeni. Teži ga pa to, da je v svojem življenju videl že več zvezd, ki so se vzpele na obzorju, pa so zopet naglo izginile. Tako je videl, kako se je vzpela zvezda Napoleona III. in Viljema II., a videl je tudi kako so izginili iz človeške zgodovine. Na koncu je sveti oče izjavil: »Laž je, da se cerkev peča s politikom. Njena politika je politika splošne koristi.« Ostri ton, v katerem je papež govoril ta govor, je iznenadil poslušalce in tudi časnikarje.

Največji redovi katoliške cerkve. Dva največja redova katoliške cerkve sta danes Jezusova družba (jezuiti) z 25.640 članov in frančiškanski red z 23.644 članov. V milijonih deluje 3.484 jezuitov in 2.116 frančiškanov.

Brezbožniško gibanje. Voditelj brezbožniškega gibanja na Ruskem Jaroslavski se nadeja, da bodo do leta 1967., ko bo Sovjetska Rusija slavila 50 letnico svojega obstanka, že vsi državljani brezbožniki. Cerkev bodo samo še spomeniki nesrečne preteklosti. Pa je vendar mogoče, da se Jaroslavski v svojih računih moti. Saj očividci pričajo, da število vernikov, ki zahajajo k službi božji, iz dneva v dan raste. Cerkev so prepolne, posebno na praznike. Posebno je zanimivo to, da v cerkev prihaja zlasti mladina. Tako poročajo angleški listi. Boljševiki gotovo nameravajo razširiti svojo brezbožno propagando v Srednji Aziji. Tako so n. pr. v mestu Taškentu začeli izdajati svoj list. V tatarskem kraju je že 1112 brezbožnih celic. Te imajo 26.800 članov.

Tekstilna industrija v Jugoslaviji. V Jugoslovanski tekstilni industriji je zaposlenih 17% vsega jugoslovanskega delavstva. V 24 jugoslovanskih tekstilnih tovarnah je 80 milijonov din tujega kapitala in 314 milijonov kapitala v obliki kredita. Na prvem mestu je češkoslovaški kapital, nato kapital bivše Avstrije in francoski.

Smrt Kemala Ata Türka. 10. novembra je v Carigradu umrl predsednik turške re-

publike Kemal Ata Türk. Za njegovega naslednika je bil izvoljen Ismet Ineni, kateri je bil pred trinajstimi leti predsednik turške vlade in poveljnik Kemalovih armad za časa turške vojske za neodvisnost. Za pogreb predsednika Ata Türka je dala državna blagajna 17 milijonov din.

Jugoslovanski šport je v preteklem letu 1938. šel svojo navadno pot. Značilno za vse panoge športa je, da pogrešajo izdatne podpore javnosti in države. Zato se morejo načrti le deloma izvesti in zunanji uspehi so temu primerni.

Največji uspeh v preteklem letu smo doživeli v tenisu. Punčec, Mitič in Kukuljevič so se povzpeli v prvi razred svetovnih igralcev. Vpliv se je pokazal doma v tem, da je mladina z vso vnemo začela gojiti ta šport. Ker pa nima na razpolago urejenih prostorov in drage opreme (tenis je pri nas zaenkrat privilegij bogatašev), si pomagajo z iznajdljivostjo. Gladko pometeno dvorišče, počez dolga lestva namesto mreže, lesen lopar in Batova žoga za 3 dinarje in teniš igra je tu za nedeljsko popoldansko razvedrilo.

V lahki atletiki so naši atleti napredovali zlasti v tekah. Na balkanskih igrah v Beogradu smo izgubili prvo mesto radi slabše organizacije priprav. Še vedno vodi ob podobnih priložnostih lokalno politiko. Temu primerno trpi tudi vzgoja naših lahkoatletov. Dokler ne bo vsak poprijel, bo viden napredek naše lahke atletike nemogoč.

V nogometu je naš napredek zelo nestalen. V velikih mestih je zanimanje za ta šport vedno večji in klubi so lahko zadovoljni s posetom občinstva; ker je odpravljena taksa na športne prireditve, je upati na hiter razmah tega športa.

Smučarstvo bi nam moglo prinesiti največ športnih uspehov, če bi bilo več sredstev na razpolago. Tako pa se vedno kaže, da imajo naši tekmovalci premalo treninga, da so preveč utrujeni, da imajo slabo opremo, da pogosto radi službe sploh ne morejo tekmovali.

Svetovno smučarsko prvenstvo se bo v letu 1941. verjetno priredilo v Jugoslaviji. Do takrat bo treba odpraviti nedostatke, ki ovirajo razvoj našega smučarstva, ako hočemo doseči uspeh, ki bo ustrezal splošnim našim smučarjem.

Telovadni dvoboj med Nemčijo in Finsko je bil letos na Finskem. Nemci so morali

poslati svoje najboljše, da so zmagali kot vrsta s pičlo razliko 5 točk. Kot posameznik pa je dosegel prvo mesto Finec Uosile kinen, kar je izreden uspeh. Če upoštevamo razmerje med številom Nemcev in Fincev, potem šele moramo občudovati uspeh, ki ga je dosegla finska vrsta. Naj bo našim telovadcem za zgled!

Češko-slovaški Orel je po dneh težke preizkušnje zopet začel z delom, in sicer s podvojenjo vnemo. Spoznanje, da je zanašanje na tujo pomoč bilo usodno, da so rešili državo uničenja samo s svojo notranjo disciplino,

privzgoje po telovadnih organizacijah, vse to je Čehi in Slovake podžgalo v njihovi delavnosti. Našim severnim bratom želimo vsi, da bi z uspehom nadaljevali delo, ki je skupno tudi nam.

Sestdesetletnico rojstva pesnika Josipa Murna-Aleksandrova praznujemo Slovenci dne 4. marca tega leta. Ta pesnik spada v dobo slovenske moderne in je najintimnejši slovenski pesnik naših polj, našega kmečkega življenja in naših gozdov. Naj se ga naše podeželje zato po naših društvih spomni s primernimi praznovanji!



Iz kraljestva narave

Dr. Maks Wraber:

Sajenje sadnega drevja

Meseca sušca je najboljši čas za pomladansko sajenje sadnega drevja, ki je priporočljivo posebno v ilovnati, vlažni in težki zemlji ter v hladnih, senčnih legah. Koščičastemu sadju (in trtam) pa se sploh najbolj prilaga pomladanska saditev.

Presajanje sadnega drevja je na videz kaj lahko in preprosto opravilo, v resnici pa ni tako enostavno. Od pravilnega sajenja je zelo mnogo odvisno, kako se bo drevesce prijel, uspevalo in rodilo. Pričnimo torej z delom!

Najprej je treba pripraviti jame in kole, kakor je bilo opisano v prejšnji številki. Lenuhi in zamudniki, ki še niso izkopali drevesnih jam in ne pripravili opornih kolov, naj pohite vsaj sedaj, ko iz daljave že veje prvi dih pomladi. Konec marca ali aprila se bo pričelo poljsko delo (oranje, setev) in ne bo več časa za zamujena sadjarska opravila. — Ko si izkopal jamo, počakaj 2—3 tedne, da se izkopana zemlja prezračí in zdrobi ter postane tako godna, da sprejme v svoje naročje mlado, nežno drevesce. — Pripravi med tem časom sama sadna drevesca. Če jih nisi sam vzgojil v svojem vrtu iz semenja- potaknjencev ali požlahtnjenih divjakov, pojdi k zanesljivemu drevesničarju in izberi zdrava, lepo razvita drevesca. Posvetuj se glede izbire sadnih vrst ali sort, katere so najprimernejše za tvoj kraj in tvojo zemljo.

Zapiči sredi jame kol in zasuj z izkopano zemljo tako, da namečeš vanjo najprej polovico slabše mrtvice, povrh pa boljšo živico, ki pa je nekaj prihrani, da boš z njo pokrili

drevesne korenine in zamašil praznine med njimi. Tako pride rodna vrhnja plast zemlje v sredo jame, kjer bo drevo pozneje razvilo svoje korenine. Zelo dobro in koristno je, če pomešaš nerodno mrtvico s kompostom ali z dobro preležanim gnojem, apnenim prahom in s pepelom, da dvigneš njeno hranljivost in s tem rodnost sadnega drevja, če nisi že preje posul izkopane zemlje z apnom ali sidno sipino. — Pusti tako zasuto jamo nekaj dni, da se zemlja v jami nekoliko sesede. Dež pospešuje sesedanje zemlje, vendar počakaj po dežju še malo, da se prst nekoliko osuši. Sajenje v nesesedeno zemljo bi imelo slabe posledice. Drevesce bi se pregloboko pogreznilo v jamo, njegova rast in rodnost bi trpeli.

Sadna drevesca je treba za sajenje primerno pripraviti. Prvo je rezanje korenin. Z ostrim nožem porežemo vse nalomljene, ranjene, potrgane ali kakorkoli poškodovane korenine tako, da ostanejo le zdravi deli in da so rane čim manj poševne ter obrnjene navzdol. Skrajšamo tudi vse predolge korenine na 30—40 cm dolžine. Najdrobnejših lasnatih korenin pa ne krajšamo.

Nato sledi obrezovanje krošnje in krajšanje mladik (vejic) v njej. Pustimo le 4—6 na vse strani lepo razraslih vej, ki jih skrajšamo na kakih 20—30 cm, srednjo glavno vejo voditeljico (vrh) pa pustimo za ped (10—20 cm) daljšo, da je stranske veje s svojo senco ne ovirajo v pravilni rasti. Vse ostale poganjke gladko odrežemo tik ob deblu. Pri krajšanju mladik je treba paziti na to, da jih odrežemo tik ob popkih,

ki rastejo na spodnji strani. Tudi jeseni vsajenim drevescem obrežemo krošnjo šele spomladi, da laže preneso mráz.

Ko je drevesce tako pripravljeno za saditev, mu takoj potopimo korenine v gosto mešanico (kašo) iz ilovice, kravjeka, pepela in vode, ki smo ji po možnosti dodali še malenkost ($1/1000$) modre galice. Tako so korenine obvarovane pred izsušenjem, hkrati pa olajšuje ta »nožna kopel«
vkoreninjenje drevesca in pospešuje zaraščanje ran na prerezih.

In sedaj se prične sama saditev. Ker tega dela sam ne moreš dobro opraviti, si pre-skrbi pomočnika. Eden postavi drevesce v sredo jame na južno stran kola, drugi ga zasuje z zemljo. Zelo važno je, da drevesca ne zasadimo pregloboko. Ne sme priti globlje v zemljo, nego je bilo v drevesnici; bolje je kakih 10 cm više, kajti tekom leta se bo zemlja z drevesom vred še nekoliko sesedla. Pregloboko vsajena drevesca (zlasti hruške) zastajajo v rasti, bolehalo na bledici, mladike se jim suše; iz žlahtnega debela, ki je pogreznjeno v zemljo, odženo (zlasti pri jablanah) korenine, radi česar drevo sicer bujno raste, njegova rodnost pa peša. **Pregloboko sajenje** kvarno vpliva na vse vrste sadnega drevja. Radi varnosti položi ob kolu preko jame ravno palico. Pomočnik, ki drevesce drži, ga toliko privdigne, da pride drevesni vrat za slabo ped nad vodoravno ležečo palico. Drevesni vrat je oni malo odebeljeni del debela tik nad koreninami, ki označuje mejo, dokler je drevesce na prejšnjem mestu tičalo v zemlji. — Drugi, ki je pri sajenju zaposlen, lepo razvrsti korenine na strani in jih zasuje z rahlo, drobno zemljo (živico). Ako je živica slaba, neplodna, ji primešaj malo sprstenine (humusa) in zapolni z roko ali s primernim lesenim klinom vse praznine med koreninami. Prvi pomaga pri tem tako, ta drevesce narahlo stresa. — Črne sprstenine ne smemo polagati neposredno h koreninam, da se mlado drevesce ne pomehkuži in v poznejših letih ne oslabi. Ko so vse korenine dobro pokrite z zemljo, jo z nogami zmerno poteptaj, narkar potresi po vsej jami dvojne ali trojne vile starega, preperelega gnoja, ki pa ga ne smeš dati preblizu korenin in tudi ne potlačiti. Naposled naredi iz preostale zemlje ob deblu skledi podoben kolobar, ki bo ob dežju zadrževal vodo.

Sajenje samo je končano. S primerno vezjo (vrbovo trto) priveži deblo rahlo h kolu, ki naj ne sega čisto do krošnje. Rahla pritrditev h kolu dopušča, da se drevesce

z vsedajočo se zemljo vred neovirano spušča, ne da bi obviselo na kolu. — Drevesce sedaj izdatno zalijemo s škropilnico, kar je zlasti pri pomladanskem sajenju jako potrebno. Skledičasti kolobar okrog debela pokrijemo s tanko plastjo gnoja. Gnoj zadržuje vlago, daje drevesu hranljivih snovi in preprečuje tvorbo zemeljske skorje, ki nastaja po nalivih in ovira dostop zraka h koreninam ter pospešuje izhlapevanje zemeljske vlage.

Vidite torej, dragi fantje, da sajenje sadnega drevja le ni tako enostavno in preprosto opravilo, kakor ste mislili. Treba ga je opraviti z največjo skrbnostjo in z neko



Velika Planina

razumevajočo ljubeznijo. Vkljub temu se včasih dogaja, da drevesce spomladi ne odžene, četudi je sveže in zdravo. Edina pomoč v tem slučaju je ta, da drevesce previdno izkopljemo, mu ponovno nekoliko skrajšamo korenine in ga zopet vsadimo in močno zalijemo. Še bolje je, ako v takem primeru povrh deblo še ovijemo s cunjami ali z mahom in ovoj od časa do časa namakamo.

Vsajeno drevo pustimo, da mirno in prosto raste. Na planem ga še primerno zavarujemo (s plotom) pred pasoko se živino, zajčjim glodanjem in drugimi slučajnimi poškodbami. Ako vrh preveč požene, ga naslednjo pomlad skrajšamo na približno 70 cm. Skrajšamo pa tudi stranske veje, ki so prerastle dolžino 30—40 cm. Tudi je treba uravnati rastno smer stransk'h vej, da se krošnja čim lepše razvije.

(Dalje prih.)



Iz kraljestva lepote

Fr. Jesenovec:

Izbrana poglavja iz pesništva

III.

STOPICA

V zadnjem poglavju smo spoznali, kaj je ritem, kako se vrste zaporedoma poudarjeni in nepoudarjeni zlogi. Danes preidemo k merjenju ritma.

Tudi ritem merimo. Zato pa moramo zopet imeti merilno enoto; kot smo zadnjič spoznali metrično enoto — mero, tako se hočemo danes seznaniti z ritmično enoto.

Posamezne poudarjene in nepoudarjene zloge namreč združujemo v celoto tako, da vzamemo dva dela: krepkega ali poudarjenega in šibkega ali nepoudarjenega. Krepki del te celote sestoji le iz enega poudarjenega, medtem ko šibki del obstoji lahko le iz enega ali pa tudi iz dveh nepoudarjenih zlogov. Poudarek je v ti skupini zmerom le eden, in sicer na krepkem delu. Tako skupino krepkega in šibkega dela, poudarjenega in nepoudarjenih zlogov imenujemo **stopico**. Stopica je torej osnovna merilna enota za ritem, osnovna ritmična enota. Ker ima stopica le en poudarjeni zlog in največ dva nepoudarjena (ali tudi samo enega nepoudarjenega), so stopice lahko dvozložne ali trizložne.

Dvozložna stopica: —' U (máti) ali U —' (bogát).

Trozložna stopica: —' U U (róžica) ali U U —' (postopáč).

Je sicer še nekaj drugih stopic, a za prve pojme in za slovensko meroslovje nam zadostata gornji dve dvojici stopic. Te imajo seveda svoja imena, ki si jih je treba zapomniti:

Dvozložni stopici sta:

trohej: —' U : zvézda, pótok, sónce.

jamb: U —' : meglà, gospód, nebó.

Trizložni stopici pa sta:

daktil: —' U U : híšica, sóncece, détece.

anapest: U U —' : gospodár, siromák, oratár.

Jedro vsake stopice je njen krepki del, ki sestoji iz poudarjenega zloga. Kolikor je torej v kakem govornem odstavku poudarjenih zlogov, toliko je tamkaj tudi stopic.

Brez krepkega dela ni stopice. Drugače pa je z njenim šibkim delom. Ta namreč lahko odpade, a imamo kljub temu še vedno pred seboj stopico. Zaradi odpada šibkega dela stopice nastane v govornem odstavku tako imenovan **premor** ali **pavza**, kakor jih poznate tudi pri petju ali godbi.

Tako na primer lahko jambu odvezememo prvo kratično, nepoudarjeni zlog, a vendar še vedno lahko govorimo o stopici: U —' > —' ; sedaj ima stopica samo krepki del. Podobno vzamemo nepoudarjeni zlog troheju —' U > —', pa nastane enak del stopice kot pri skrajšanem jambu. Če na enak način odvezememo en nepoudarjeni zlog daktilu, ostane trohej —' U U > —' U ; če pa vzamemo en nepoudarjeni zlog anapestu, ostane stopica jamb U U —' > U —'.

Pri daktilu pa napravimo lahko še eno spremembo: nadomestimo lahko oba nepoudarjena zloga z eno dolžino. Tako dobimo novo — **peto stopico** z imenom **spondej**: —' U U > —' —, na primer: právir, dóm môj, kám grěš?

Določite, kakšne stopice so besede:

délavec, híša, otročè, žrebè, déklica, sladkóst, stárost, zémija, koló, odsèk, fántovski, zvéza, drúštvo, teló, grózdje, krompír, senó, pásji, médved, trávicá, hírbček, pretepáč, gobezdáč, óreh, sléme, vóda, fébruar!

(Dalje prih.)



Med člani fantovskih odsekov

VODICE NAD LJUBLJANO

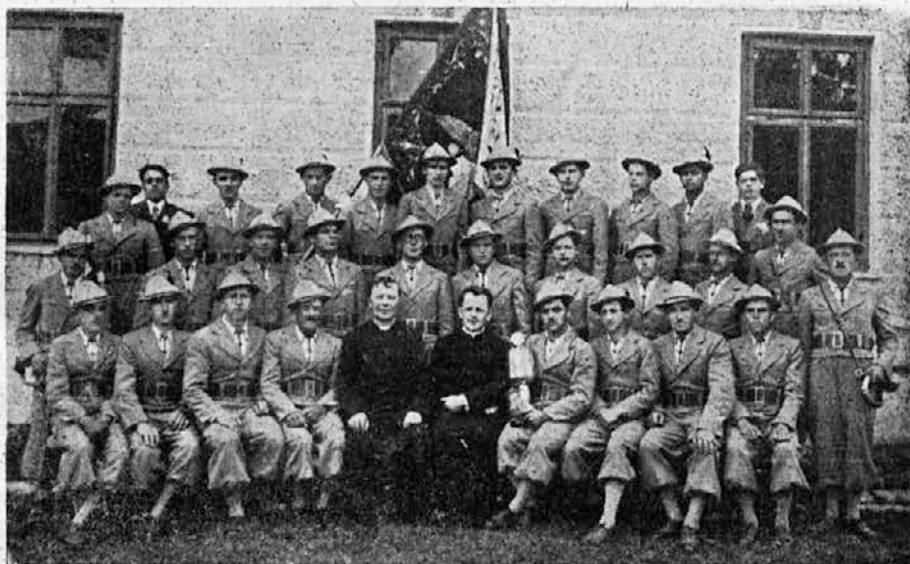
»Malo govori, pa mnogo stori« je bil izgovor našega dopisnika članom, ko so ga vsak mesec po prejemu »Kresa« barali, kje

so poročila o delu našega odseka. Pa je bil izgovor umesten, saj je naš odsek res delal z voljo in navdušenjem mladih in vztrajnih fantov uspešno, kot še nikdar

prej, pa vendar ostal skromen in tih. Pa se včasih le smemo tudi v »Kresovo« svetlobo postaviti, da smo še tu in vedno močnejši in da s fantovskim kresom razsvetlujemo sebi pot naprej k pravemu Kresu, k Luči.

V zgodovini je že naš krasnouspeli mladinski tabor kamniškega okrožja, ki se je vršil 29. maja v Vodica, pa ga ne bomo kmalu pozabili. Da je obiskalo prireditev naše mladine v vasi, ki šteje nekaj nad 600 prebivalcev in ki nima nobenih železniških zvez, 6.000 ljudi, ni ravno vsakdanje. Saj pa so tudi priprave za tabor temeljite in izvršene po točnem načrtu. Vse delovanje odseka v zim 1937/38. je bilo usmerjeno v

ce 2.700 kvadratnih metrov ter je bil ves ograjen s 67 mlaji, ki so bili med seboj povezani z venci, da je bilo telovadišče podobno krasnemu, obsežnemu stadionu. V dopoldanskem sprevedu je korakalo 2.500 udeležencev, med temi 220 članov v krojih, 160 članic v krojih, 200 mladcev, 150 naraščajnikov, 70 narodnih noš, 20 konjenikov, 15 okrašenih voz z narodnimi nošami, 15 kolesarjev in 100 mladenk v krojih. Pri popoldanski telovadbi je nastopilo 176 članov, 220 mladcev, 160 naraščajnikov, 150 članic, 150 mladenk in 32 članov na orodju. Telovadba je bila sijajna, disciplina vzorna, organizacija tabora izvrstna. Pokrovitelj ban dr. Marko Natlačen je prisostvoval do-



Člani iz Vodice 1938.

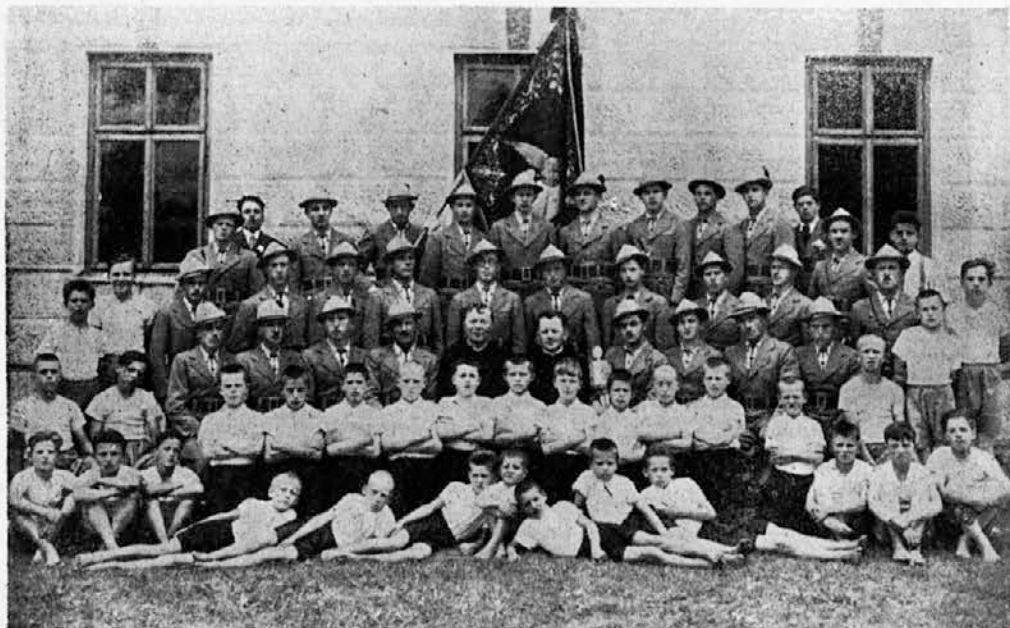
en cilj: napraviti iz Fantovskega odseka elitno slovensko katoliško družbo v fari, organizirati sijajen in mogočen tabor v Vodica in zmagati pri Zveznih tekmah na mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani. Izraz tega stremljenja je bila tudi sijajno izvedena in obiskana akademija 19. marca v Domu. Do te akademije smo napravili že 25 krojev in nato še 6. Za mladinski tabor v maju smo se že pozimi pripravljali, ko so člani sami nasekali v gozdu za tabor potrebni les. Zadnjih 14 dni pred taborom pa je večja skupina članov bila stalno na delu. Da le približno ilustriramo prireditev 29. maja, naj navedemo par števil. Dekleta so napletla nad 2000 metrov vencev, telovadni prostor je obsegal 1.600 kvadratnih metrov, s prostorom za gledal-

poldanskemu taboru in popoldanskemu nastopu s predsednikom Prosvetne zveze dr. Lukmanom, okrajnim načelnikom dr. Maršem in mnogimi drugimi odličniki in prijatelji katoliške slovenske mladine. Udeležencev tabora smo našeli nad 4.000, popoldanskemu nastopu pa je prisostvovalo nad 6.000 gledalcev. Posebej moramo omeniti še tole: Ves maj je bil deževen in nestanovit in v soboto 28. maja je vzbujal v nas strah in malodušnost vztrajni celodnevni naliv, ki je ponehal le zvečer za eno uro, da smo priredili krasen spreved z baklami skozi vas h kresu, tam poslušali govore in zapeli himno, nato pa je spet lilo in lilo, mirno, vztrajno, brez prestanka vsenoč do petih zjutraj, ko se je kot na povelje naliv ustavil in so se začele cefrati in dvi-

gati megle ter se je v pol ure z opranega in popolnoma jasnega neba nasmejalo okrašeni vasi in umitim Kamniškimi planinam v ozadju božje sonce. Eno misel smo izrekli ta dan prav vsi: Vreme imamo, kot da smo ga naročili. In je bila zato naša pesem pri sv. maši navdušena in vriskajoča zahvala Bogu za njegovo dobroto in za našo kipečo, veselo in pošteno mladost.

V dneh mednarodnega mladinskega tabora pa smo kar ves odsek poslali v Ljubljano. 28. junija se je vse dopoldne borila na stadionu naša vrsta s tiho željo v srcu, da doseže prvo mesto, a za malo upanja, videč tako resne in številne konkurente ter je naš Benjamin v tekmovalni vrsti kar

hodni pokal. Kasneje smo še zvedeli, da so tudi prva tri mesta med vsemi tekmovalci nižjega oddelka zasedli naši člani Jeraj France, Jeraj Lojze in Kocelj Stanislav, ter dobili zlato, srebrno in bronasto plaketo, vsi tekmovalci naše vrste pa diplome. Upravičeno so zato Vodičani zvečer ob povratku iz Ljubljane zmagovalce sprejeli z godbo in navdušeno pesmijo. To so bili najlepši dnevi odseka, pa smo trdno prepričani, da bo takih dni za odsek še kaj! — Dokaz, da je to upanje upravičeno, je bil občni zbor za leto 1938-39, ki se je vršil 23. oktobra 1938 ob navzočnosti vsega članstva v okrašeni dvorani Doma. Na njem izrečene želje, predlogi in sklepi so bili vsi izraz odločne volje



Člani, mladci in naraščaj iz Vodice 1938.

zbolel radi žalosti, da nam je prvo mesto brez dvoma ušlo. Pa se je zgodilo: na dan sv. Petra in Pavla popoldne ob treh je pridrvel naš član naravnost od športnega urednika v Jugoslovanski tiskarni s pravkar izišlim časopisom v roki na poljano za artiljerijsko vojašnico, kjer je čakalo 1500 telovadcev na nastop na stadionu, ter označil, da je Fantovski odsek Vodice dosegel od 370 dosegljivih 355.42 točk in s tem prvo mesto v nižjem oddelku ter že drugič pre-

članov, napredovati in samo napredovati v vsem dobrem, izraz volje vodstva in članstva odseka, da ustvarimo v naši fari poštene, krepke in odločne fante, ki jim bo cerkev in vera ljuba kot mati in še bolj, ki jim bo pa kvanta in vsaka fantovska umazanost, spolzkost pa mlahavost in neodločnost zoprna in jo bodo v dno duše zasovražili. Za doseg te ciljeve bo treba volje, volja in delo pa bosta potrebna tudi, da ustvarimo tudi tako javno mnenje, ki bo

LE TISTI SLOVENEK JE PRAVI JUGOSLOVAN, KI ISKRENO SPOŠTUJE IN LJUBI SLOVENSKO OMIKO IN SLOVENSKI JEZIK!

smatralo za pravo fantovstvo odločno in vestno spolnjevanje verskih dolžnosti, plemenitost in dostojnost v občevanju z dekleti ter za pravo fantovsko korajžo odkrito in pošteno besedo, pa odkrita in poštena pota podnevi in ponoči, vedno in povsod, ki pa bo obsojalo kvanto, splozke šale in surova fantovska obračunavanja s kolom in nožem, kar smatrajo danes mnogi blodniki in zaslepljenci za fantovsko krepost in korajžo. Trdno upamo in zavednost in volja članov, doseči te cilje, ter delaven odbor so nam jamstvo, da bomo pri tem delu tudi uspevali: morda ne v polni meri takoj jutri, toda sigurno! — Bog živi!

CERKNIŠKO FANTOVSKO OKROŽJE

Tudi pri nas na Notranjskem se naša fantovska organizacija lepo razvija. Poleg dosedanjih petih odsekov, ki se dobro razvijajo in lepo delajo, se zdaj ustanovlja še štiri fantovski odseki, in sicer v Grahovem. Ker primanjkuje moči, ki bi uspešno vodile poslovanje po posameznih odsekih, je okrožni odbor priredil v nedeljo 8. jan. enodnevni poslovni tečaj, na katerem so bili vsi odseki zelo številno zastopani. Vseh tečajnikov je bilo 26, predavali pa so deloma domači predavatelji, deloma iz Ljubljane.

Okrožni tabor bo letos na Blokah, na kateri se odseki že zdaj skrbno pripravljajo. Od 8.—12. januarja pa smo imeli tehnični tečaj, ki naj služi za večjo tehnično izpopolnitev odsekov. — Članstva je v našem okrožju okrog 140, mladcev pa okrog 90; krojev imamo 56. Okrožni tabor smo lansko leto imeli v Starem trgu, ki je lepo uspel. — Tekom letošnje zime se prosvetno delo v naših odsekih vrši predvsem na rednih sestankih, tehnično pa pri telovadbi, tekme pa bodo spomlad pokazale, kako smo bili pripravljeni in kako smo delali. Fantje! Zimski čas je — sezona za naše delo! Poprimimo, da bo naše delo obrodilo čim več dobrih sadov! — Bog živi!

Br. Jože.

BEGUNJE PRI CERKNICI

Precej časa je že minulo, kar smo se zadnjič oglasili v našem fantovskem glasilu. Marsikaj se je že zgodilo od takrat. Izgubili smo našega priljubljenega predsednika Jožeta Mivca. Kruta smrt nam ga je iztrgala iz naše srede. — Lansko leto pa je Bog poklical k sebi neumornega in požrtvovalnega prosvetnega delavca in vodnika naše mladine g. župnika M. Ježka. Tako smo ostali sami. Za novo leto pa smo pozdravili v naši sredi novega župnika, preč. g. Turka. Priredili smo na Silvestrovo mladinski akademiji njemu v pozdrav, ki je zadovoljivo uspe-

la. V novem letu pa bomo skupno z novimi močmi poprijeli za delo. — Imamo redno tedensko telovadbo in sestanke, kateri so — prav za prav glavno torišče in žarišče našega prosvetnega dela, saj so prav ti žola za bodoče javne delavce, ki bodo oblikovali enkrat v bodočnosti življenje našega ljudstva.

V preteklem letu smo si v našem odseku nabavili tudi 10 novih fantovskih krojev; udeležili smo se okrožnega tabora v Starem trgu in zatem še nepozabnega mladinskega tabora v Ljubljani. — 1. januarja se je osem naših članov udeležilo enodnevnega poslovnega tečaja, ki ga je priredilo naše okrožje. — V novem letu hočemo z novimi navdušenjem in veseljem oblikovati našo fantovsko organizacijo, ki naj nam vzgoji čim več dobrih in zavednih slovenskih fantov — Bog živi!

Br. Jože.

DRAVOGRAD

Mnogokrat čitamo med dopisi vsakovrstna poročila naših bratskih odsekov, zato vam moramo tudi mi dati nekaj o našem obmejnem kraju, kako živi in dela naš odsek. Bratje, hočemo vam tudi mi opisati zgodovino našega obmejnega odseka, to je naše dosedanje delo in naš namen v l. 1939.

Dne 3. decembra 1937. l. je bil naš odsek ustanovljen; od tedaj je pod skrbnim vodstvom č. g. prošta, kateri je tudi delal, da smo tu v Dravogradu dobili fantovski odsek, ki je dosegel povoljni uspeh. Dne 12. junija 1938 smo imeli okrožni tabor. To je bila za nas in za naše člane nekaka glavna vaja za tabor v Ljubljani, katerega so se naši člani polnoštevilno udeležili. Ta dan nam bo ostal v neizbrisnem spominu ter nas bo tudi spodbujal za nadaljnje delo.

Vsem bratom kličemo: Ne omahujmo, temveč pojdimo pogumno za ciljem; ne bojmo se nasprotnikov, marveč bodimo kakor močan stolp pred sovražnikom! — Naše delo v letošnjem letu pa mora biti še bolj strnjeno, še bolj agilno. Bratje! Kdor pozna naše težkoče, ta ve, kakšno je življenje tu pri nas; ta ve, da smo revni: brez telovadnice, brez prostorov in kako zelo smo potrebni svoje hiše. Ob istem času pa naprošamo vse bratske odseke, da nam ne boste odrekli podpore, za katero vas bomo prosili z okrožnicami **Za naš dom!** — Bog živi!

FANTOVSKI ODSEK V TRŽICU

Prvič se oglašamo v »Kresu« in morda vam je komaj znano, da obstoji pri nas Fantovski odsek. Vendar obstoji že tri leta, če pa vštujemo še prejšnjega »Orla«, pa že dvaintrideset let. Marsikaj se je v tej dobi izvršilo, a za danes pregledjemo na splošno le

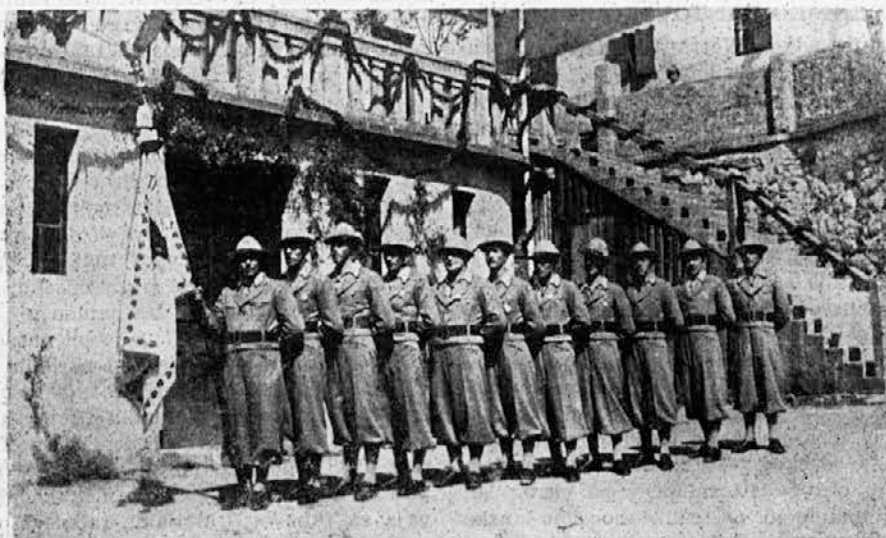
zadnja leta. O zanimivih podrobnostih vas seznanimo drugič.

Po razpustitvi »Orla« v Trziču nismo mirovali. Še z večjo vnemo smo se oprijeli dela ter delovali v raznih organizacijah. Imeli smo na primer poleg prosvetnega društva še Cirilove brate, SK Ljubelj, Krekovo mladino, SK Viktorijo. Ko so nam razpustili eno, smo ustanovili novo. Ko nam je po kresni noči 1. 1935: zopet zasijalo sonce svobode, smo pričeli z delom v večjem obsegu na vseh poljih. Nastala je velika razgibanost, k odseku so pristopali novi člani, odsek je rasel iz dneva v dan. A nastale so težkoče, posebno za tehnično delo nam je

Na lanskoletnem mednarodnem taboru je bil Trzič častno zastopan, naj si bo po gledalcih, nastopajočih ali tekmovalcih.

Tudi doma smo imeli dve večji prireditvi: v letu 1937. »Mladinski dan«, lansko leto pa »Javen nastop«, ki ga je posebno poživilo sodelovanje mednarodne telovadne vrste. Pri obeh prireditvah smo želi velik uspeh in priznanje. Posebno slovesno praznujemo vsako leto praznik sv. Jožefa, ki je naš tradicionalen praznik. Proslavimo ga s skupnim sv. obhajilom, sprevedom ter lepo akademijo.

Tudi v zimskem športu nismo med zadnjimi. Nikjer v bližnji okolici ni bilo do se-



Trziški kroji.

manjkalo primerne prostora in telovadne orodja. Le zavednost in požrtvovalnost Trzičanov sta nam prpomogla, da smo v kratkem času nabavili najnujnejše športno orodje, tovarna »Runo« pa nam je dala zasilen prostor za telovadnico.

O Veliki noči leta 1938. nas je zadela huda nesreča — snežni plaz pod Storžičem je ugasnil življenje 9 mladim smučarjem. Večina so bili člani naše organizacije, člani, na katere smo stavili mnogo upanja. Ni jih več — ostal nam je samo spomin.

Trojni jubilej v maju istega leta je bil za Trzič velik praznik. Fantovski odsek je slavil 30-letnico obstoja, Prosvetno društvo sv. Jožefa 40-letnico in znana Trziška godba 10-letnico ustanovitve. S ponosom smo gledali nazaj na svoje delo, spomnili smo se veselih dni, a tudi težkih dni zatiranja in preizkušnje nismo pozabili.

daj smuške skakalnice. Radi slabih terenških prilik je bilo težko misliti na zgraditev. Vendar smo se opogumili ter na priaznem gričku poleg cerkve sv. Jožefa zgradili približno 26-metersko skakalnico. Zahtevala je precej denarnih žrtev, ki smo jih le težko zmogli, a nekaj novega imamo zopet. Med Trzičani vlada za skakalnico veliko zanimanje in pri treningih nikoli ne manjka gledalcev. Že po kratkih treningih so člani pokazali lepe uspehe, saj so dosegli že točko 24 m; tudi mladi niso daleč zadaj. Le škoda, da nam je sneg ušel, a upajmo, da dobimo kmalu novega, saj smo sreči zime. Vsaj naš g. duh. vodja Vinko je popolnoma prepričan o tem in je podaril odseku par dobrih skakalnih smuč. Pravi, da bo tudi on poskusil svojo srečo na skakalnici, namreč, nabavil si je ene tudi za sebe.



Novе knjige

Mohorjevke za leto 1939. Izredna izdaja.

Izredna izdaja Mohorjevk za letos je posebno velikega književnega pomena, ker obsega prave literarne umetnine in rešuje pozabljenju pomembna dela manj poznanega književnika.

Janez Jalen, Cvetkova Cilka. Zgodba. Mohorjeva knjižnica 100. V Cvetkovi Cilki je Jalen Janez napisal zgodbo s Koprivnika, z bohinjskih hribov pod Triglavom, torej z naših lepih gorenjskih gor, kamor Jalen sploh rad sega. Iz teh krajev imamo že dolgo vrsto njegovih črtic in novelic, pa tudi že daljšo zgodbo v Ovčarju Marku. Pričujoča povest je zopet tak daljši tekst, v katerem nam Jalen po svoje slika našo naravo, saj nam o tem že naslovi posameznih poglavij jasno pričajo. Pisatelj se tako vživi in razpiše v naših prelepih gorah, da je zgodba sama nekako bolj v ozadju. Vendarle pa je tudi zgodba močna in mikavna ter zelo napeto pisana. Je to povest gorskega dekleta Cvetkove Cilke, ki se zaradi mladostnega greha v planinah mora pokoriti skoro vse življenje. Zaradi tistega greha stopi na videz v prisiljen zakon z Viktorjem, ki ji je nezvest in ječen umre. Cilka se zopet pregreši z Bajtnikovim Janezom, in zopet ji takoj sledi kazen, ko ji prvi otrok umre. Šele ob koncu povesti zadobi Cilka mir v svojem življenju. Med vso to zgodbo pa je vpletena tudi zgodba Cvetkovega grunta. V obeh zgodbah je Jalenova povest stvarna, resnična, človek je narisan tak, kakršen je, z dobrimi in slabimi lastnostmi, pada in se dviga. Za vsak greh pa ga takoj doleti tudi kazen. To pa je v delu poleg slikanja narave druga močna idealistična črta, ko pisatelj s hoteno tendenco riše boj med dobrim in zlim v človeku na ta način, da se vsaka krivica takoj maščuje. Torej je delo ne le v estetskem, marveč tudi, in to še prav posebno, v idejnem pogledu povsem sprejemljiva in zadovoljiva literarna umetnina.

Jože Cvelbar. Izbrano delo. Uredil Francè Koblar, Mohorjeva knjižnica 103. Dr. J. Turk je že pred leti pripravil to delo, a ga je šele sedaj Francè Koblar izdal. Knjiga obsega literarno zelo zanimiv in važen uvod, ki ga je napisal prireditelj in v katerem je odkril mnogo novega iz literarnega delovanja ne samo Jožeta Cvelbarja, marveč tudi

drugih študentov, ki so se začeli oglašati v slovenski književnosti tik pred svetovno vo'no, a jih je ta potem pobrala v vojake, od koder se marsikdo, med njimi sam Jože Cvelbar, ni več vrnil. Knjiga dalje prinaša Cvelbarjeve pesmi, ki so prav tople, deloma po Murnu zapete idealistične pesmice, polne hrepenenja po boljšem in lepšem. Premalo jih je v zbirki, da bi mogli iz njih povsem spoznati Cvelbarja pesnika in človeka. Črtice so po večini narodno blago z Dolenjske, so mnogo slabše od pesmi in tudi jezik v njih je premalo resnično naroden. Najobsežnejši pa je v zbirki Dnevnik pisatelja samega, zelo lep in zanimiv, ker nam odkriva, kako je grozote vojske doživljal mlad slovenski pesnik. Nekaj posebnega pa so slike v knjigi, ker so vse delo pesnika samega, ki je bil tudi odličen slikar, celo boljši kot pesnik.

Čevljarček palček in druge pravljice. Spisala Sonja Sever. Ilustriral Slavko Pengov, Mohorjeva knjižnica 107.

Ta knjiga je predvsem namenjena naši slovenski mladini, saj obsega pet zgodb, ki so vse prave pravljice, res primerne otroškemu svetu. Pa vendar so pisane tako zrelo, da jih bo tudi odrasel človek rad vzel v roke. Čevljarček Palček je glavna pravljica in resnična umetnina. V večini teh pravljic pa je zelo veliko vzgojnega; tako nas pravljica o nespametni čebelici uči o ljubezni do domovine, pravljica o očku Jakobu in njegovih čudovitih igračkah nam kaže socialno pravičnost, pravljica Car Igor in kraljica z zlatim srcem pa nam kaže, koliko sta vredni dobrota in ponižnost. Pengovove ilustracije so zelo posrečene.

Bambek. Spisal Feliks Salten, Prevedel Vinko Lavrič, Mohorjeva knjižnica 103.

Ta knjižnica je prav ljubka in prijetna povest iz živalskega sveta, namenjena odraslejši mladini, da se iz nje uči spoznavati naravo in živalski svet. Je zelo lepa idila iz življenja srnjakov in obenem na mnogih dobrota in ponižnost. Pengovove ilustracije so zelo posrečene.

Pašništvo, slovenskim živinorejcem v pouk. Spisal ing. Jakob Turk. Ta knjiga pa je predvsem praktičnega pomena za našega slovenskega kmeta. Iz nje se bo učil, kako ravnati s pašniki, kako jih je treba urediti, obdelovati in izkoriščati, pa tudi, kako je

treba na paši ravnati z živino. Knjiga je vsakemu našemu kmetu nujno potrebna.

Vse knjige izredne izdaje Mohorjeve družbe se zaradi svoje velike literarne vrednosti, pa tudi zaradi vzgojne in praktične vsebine, že same na sebi dovolj priporočajo.

Na bregovih Bistrice. Izdalo kamniško dijaško počitniško društvo ob svoji 25-letnici. Uredila Jože Vombergar in škofic Francé 1938. — Ta pomembna jubilejna knjiga naših katoliških študentov iz kamniškega okraja ne govori samo o društvu »Bistrica«, marveč je zasnovana vse širje, kajti: je nekaka celotna slika vsega kamniškega okraja in popisuje ta okraj zemljepisno in zgodovinsko, versko, kulturno, prosvetno, socialno in gospodarsko. Za naše fante so posebno zanimivi opisi razvoja katoliškega življenja v tem okraju. Zato knjigo vsem našim odsekom, zlasti onim iz kamniškega okrožja, prav toplo priporočamo.

Ljudski oder št. 3, prinaša zanimive in dobro uporabljive ljudske igre za pobožični in predpustni čas. Obenem pa objavlja svetovno znano Mallèrovo komedijo Ljubezen

zdravnik, ki jo je poslovenil naš najboljši pesnik in prevajalec Oton Župančič.

Knjižice, časopis za duhovno prebujo in prosveto, ki jih izdajajo Salezijanci na Rakovniku, prinašajo vsake štirinajst dni zanimiva verska razglabljanja v prav preprosti in poljudni obliki. V zadnjem času so izšle tele knjižice: Stadion, Ne preklinjaj, Pokošeni cvet, Sveti zakon in Sv. Gabrijel. Zaradi pomembnosti priporočamo vsem odsekom in fantom, da si te knjižice kupijo in jih preberó (posamezna stane samo 1 din!). Prav posebno pa priporočamo knjižico Stadion, ki je za fante še posebno primerna.

Dopolnilo. V oceni knjige V plamenih rdečega pekla v prejšnji številki sem napisal, da je v knjigi mnogo osebnega piščevega življenja in da se nam mnogo svojih slabih lastnosti sam izpove. Da bi iz teh besed kdo ne sklepal, da je pisatelj sam glavna oseba v povesti — znani moskovski emisar — ugotavljam, da pisatelj ni glavna oseba, temveč neka stranska in manj pomembna, in da je le na ti stranski osebi nekaj pisateljevega osebnega življenja! **F. J.**



Urednikovi pomenki

J. P., Vodice: Prejel sem Tvoji pesmici Mir vam bodi in Čujte sinovi. Nobena od njih še ni primerna za objavo. Pesem Mir vam bodi ima kar devet kitic in je vse preveč razvlečena. Tudi misel v nji ni enotna, ampak skačeš s predmeta na predmet: sedaj si med Jezusovimi učenci, potem na slovenski zemlji, nato v svetovni vojski, pa zopet v cerkvi itd. Toliko stvari in toliko vsebine je seveda za pesem, ki naj bo kot lirski le trenuten doživljaj pesnikov, mnogo preveč. Poleg tega pa se tudi zelo boriš z rimami in celo s slovnično pravilnostjo slovenskega jezika. Mnogo se še uč, skušaj popraviti vse tele napake, pa se zopet oglasi!

N. T., Vrhnika. Tvoja pesem »Noč na vasi« vsebuje že star in premnogokrat obdelan motiv. Boljša je druga »Tam nekje«, zlasti misli so v nji lepe, a ni še izdelana v izrazu. Vadi se in še pošlji!

M. V., Maribor. Prejel sem obe Tvoji pesmi, pa se mi zdi, da sta nekoliko preveč po Gradniku in Župančiču zapeti. Morda »Našo pesem« ob priložnosti objavim, še se oglasi!

M. M., Mojstrana. Prejel sem Vaše pismo in Vašo pesem. Zelo me veseli, da pridno spremljate naše prosvetno delo in marljivo prebirate naš »Kres«. Toda Vaša pesem »Na Triglavu« še ni zrela za objavo, čeprav ste jo zapeli iz srčnega navdušenja in resničnega čustva do lepot naše zemlje. Kakor namreč pesem vsebuje mnogo dobrih misli, je pa zaradi svoje dolgoveznosti, slabega jezika in slabih rim vendarle taka, da je ne morem objaviti niti popraviti tako, da bi bila za objavo primerna. Le oglasite se še, toda s kratkimi pesmimi! Če boste še kaj poslali, pošljite na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Vodovodna 24.

L. S., Rajhenburg. Tvoj sestavek »V borbo za katoliški tisk« bom morda objavil predelane v decemberski številki, kajti ta kratko bo aktualen.

F. Ž., Nova štifta. Hvala lepa za poslano pesmi in prozo! Pesmi so pa veliki večini nezrele za objavo, prozo bom pa, kadar mi bo prostor dopuščal, morda predelano objavil.

Zveza fantovskih odsekov Ljubljana

Miklošičeva cesta 7.-I.

ima na razpolago

Zvezni tečaj	Din 5.—
Fantovski sestanek števil 1 do 12. Cene različne od din 2.— do din 5.—	
Mladčevski sestanek od števil 1 do 4. cene različne od 2.— do din 4.—	
Koledarček za leto 1938/39. Din 8.— (pri odjemu 10 izvodov din 7.—	
Dr. Al. Odar: Katoličani in različne vere	Din 7.—
Tekmovalni red in vaje za leto 1939.	» 7.50
Proste vaje za naraščaj	» 1.—
Telovadni in športni znak	» 3.—
Dr. Jože Jeraj: Vzori slovenskih fantov	» 15.—
Dr. Al. Odar: Temelji organizacij	» 9.—
Okrožnica Pija XI. o brezbožnem komunizmu z razlago dr. Al. Ušeničnika	» 6.50
Vprašanja in odgovori splošnih fantovskih tekem za l. 1939.	Din 1.50
Note za proste vaje za člane in mladce	» 2.—
Note za proste vaje za naraščaj	» 2.—

Domača slovenska zavarovalnica je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani

v last. palači ob Miklošičevi in Masarykovi c.

Telefon 25-21 in 25.22.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Sloveniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.

Društvena nabavljalna zadruga

Ljubljana — Miklošičeva cesta 7-I.

je založila na novo vse poslovne knjige za fantovske odseke.

Opravljeni zapisnik din 6.50

Blagajniška knjiga din 6.—

Knjiga članarine din 5.50

„SLOVENEČ“

je najboljši, največji in najbolj razširjeni slovenski dnevnik.

**Oglasi v njem imajo
najzanesljivejši uspeh!**

Zavaruje - 10.000 din

Najcenejši popoldnevnik je

„SLOVENSKI DOM“

(Mesečno stane le 12.— din)

Največji in najbolj razširjeni slovenski tednik je

„DOMOLJUB“

(Letno stane 38 din — Požarne podpore je 1000 din)

Najbolj razširjeni in najlepši nabožni mesečnik je

„BOGOLJUB“

(Letno stane le 20 din)

V vsako slovensko družino le katoliški časopis!